

VUOSIKERTOMUS

2012

ÅRSREDOVISNING

SUOMEN KANSALLISOOPPERAN SÄÄTIÖ • STIFTELSEN FÖR FINLANDS NATIONALOPERA

SUOMEN KANSALLISOOPPERA • SUOMEN KANSALLISBALETTI
FINLANDS NATIONALOPERA • FINLANDS NATIONALBALETT

S I S Ä L L Y S

Pääjohtajan katsaus.....	5
Chefdirektörens översikt.....	13
Hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös.....	18
Vuosi 2012 pähkinänkuoressa.....	58
Oopperaohjelmisto.....	60
Balettiohjelmisto.....	62
Balettioppilaitoksen esitykset.....	62
Konsertit.....	65
Esitykset lapsille ja nuorille.....	65

*”Parhaat kiitokset upeasta Lumikuningattaresta.
Kantelisen musiikki kansainvälistä huippua,
koreografia erinomainen, lavastus ja valot huikeat.
Tässä erinomainen vientituote. Harvoin tässä maassa
saadaan näin erinomainen baletti. Lastenlapset aivan
ihastuksissaan ja minä ukkina kyynelehdin ilosta.”*

Lumikuningatar: Tiina Myllymäki, Wilfried Jacobs

Kansallisbaletti Kulttuuriratikassa

BALETIN MONIPUOLINEN JUHLAVUOSI *vei lähelle yleisöä*

Pääjohtajan katsaus

Taide-elämys voi tehdä jokaisesta päivästä juhlan, mutta viime vuosina on Töölönlahdella ollut juhlaan aivan erityistä aihetta. Suomen Kansallisoopperan 100-vuotisjuhlan päätyttyä siirryttiin vuonna 2012 juhlimaan 90-vuotiasta Suomen Kansallisbalettia.

Baletin juhlavuoden alkajaisiksi järjestettiin kaksi gaalaa, joiden televisiointin myötä koko Suomi pääsi osallistumaan juhlintaan. Vuoden huipensi koko perheen *Lumikuningatar*-baletin kantaesitys, joka osoittautui suureksi menestykseksi, ja jonka myötä baletti sai runsaasti myös uutta yleisöä. Baletti sai yleisönsä heittäytymään myös klassikkojen kuten *Coppélian* ja *Le Corsairen* vietäväksi ja hurmasi nykytanssiteoksilla, joiden joukossa nähtiin huippukoreografien kuten Jorma Elon ja Tero Saarisen tuotantoa. Oopperatalossa koko vuoden esillä ollut juhlanäyttely kertoi Kansallisbaletin nykypäivästä ja historiasta.

Juhlavuosi toi Kansallisbaletin myös tapaamaan suomalaisia turuille ja toireille. Helsingin Senaatintorin ilmaisesityksessä oli 9 000 katsojaa, ja *Kesäkiertue* tarjosi maksuttoman esityksen myös seitsemän muun paikkakunnan yleisöille. Lisäksi 4 000 ruotsinkielistä koululaista ympäri maan pääsi oopperataloon seuraamaan balettiesityksiä ja tutustumaan näyttämöntakaiseen elämään. Molempiin erityishankkeisiin saimme yhteistyökumppaneiltamme rahoitusta, jota ilman tuhansien suomalaisten elämykset olisivat jääneet haaveeksi. Olemme erittäin kiitollisia kaikille yhteistyökumppaneillemme, ja toimimme aktiivisesti myös uusien kumppanuuksien löytämiseksi.

Monipuolinen ohjelmisto tavoitti suomalaiset

Don Carlos: Mika Kares

Ooppera ja baletti kuuluvat kaikille

Oopperavuoden kohokohtiin kuului *Puhdistus*-oopperan kantaesitys, joka sai erinomaisen vastaanoton. Vuosikymmenten tauon jälkeen barokkiooppera teki näyttävän paluun Kansallisoopperan lavalle, kun *Julius Caesarissa* yhdistyivät perinnetietoisuus, nykyaikainen tekniikka ja hillitön fantasia. Ohjelmiston monipuolisuus on yksi ohjenuoristamme, ja niin-pä ensi-iltaoopperoiden valikoimaa täydensivät tšekkiläinen *Tapaus Makropulos*, harvoin nähty *Pelléas ja Mélisande* sekä goottihenkinen toteutus *Don Carlosista*.

Kaikkiaan Kansallisoopperan ohjelmistossa oli 25 eri ooppera- ja balettiteosta. Vuoden aikana nähtiin yhteensä 431 esitystä, joista 148 oli maksuttomia. Esityksissä ja muissa Kansallisoopperan tilaisuuksissa oli yhteensä noin 278 300 kävijää.

Esityksistä monet olivat muualla kuin oopperatalossa. Oulun kaupunginteatteriin vietiin *Albert Herring* -ooppera, ja *Taivaaseen juurtunut puu* nähtiin Pyhäjärven Täydenkuun tansseissa. Oopperan orkesteri konserttoi Turun musiikkijuhlilla Tukholman Kuninkaallisen oopperan orkesterin kanssa. *Tanssimatsi*-teosta esitettiin Pohjois-Suomen-kiertueella yhteensä 9 eri paikkakunnan yläasteilla. Konsertteja ja tanssiesityksiä nähtiin myös Helsingissä, Vantaalla ja Espoossa.

Vuoden aikana Kansallisoopperalla oli toimintaa kaikkiaan 24 eri paikkakunnalla. Suuri osa tästä toiminnasta tapahtui kouluissa: koululaisoopperoissa alakoululaiset itse esiintyivät ammattilaisten kanssa, ja työpajoissa tutustuttiin ooppera- ja balettiteoksiin. Pääkaupunkiseudun 1.–2.-luokkalaisia poikia innostettiin baletin pariin *Balettienergiaa pojille!* -hankkeessa, ja kuulovammaiset ja dysfaattiset nuoret osallistuivat heille räätälöityyn tanssiprojektiin. Sibelius-Akatemian ja Aalto-yliopiston opiskelijoiden kanssa tuotettiin koululaisille työpajoja *Don Carlos* -oopperan hengessä.

Tapaus Makropulos: Karita Mattila

Mariage: Anna Sariola, Johan Pakkanen

Talomme taiteilijat tekivät myös aktiivisesti vierailuja vanhusten ja pitkäaikaissairaiden hoitolaitoksiin. Pienimuotoisilla konserteilla ja tanssiesityksillä tuotiin iloa ja virkistystä sekä hoitolaitosten potilaille että hoitohenkilökunnalle. Nämä vierailut olivat antoisia myös taiteilijoille. Hoiva-alan ammattilaisille järjestettiin myös suosittuja työpajoja, joissa he saivat opastusta siihen, miten laulun ja liikkeen avulla voi löytää uusia vuorovaikutuksen tapoja hoitotyössä.

Osana yleisöyhteistyötä vantaalaiset päihdekuntoutajat ja helsinkiläiset asunnottomat osallistuivat *Selviytyjät*-musiikkityöpajoihin. Edeltävänä vuonna aloitettuja viittomakielisiä tulkkauksia on järjestetty vuoden aikana yhteensä neljässä oopperaesityksessä, ja nuorten musiikkiteatteriryhmä Par(r)asvaloissa ideoi ja valmisti ammattilaisten johdolla ensimmäisen oman produktion Alminsaliin. Lapset ja nuoret olivat pääosassa myös Sibelius-Akatemian, Radion sinfoniaorkesterin, Helsingin kaupunginorkesterin, Musiikkitalon ja New Yorkin filharmonisen orkesterin kanssa toteutetussa *Kuule, minä sävellän!* -sävellyshankkeessa.

Aktiivinen yhteistyö myös muun taidekentän kanssa on Kansallisoopperalle tärkeää ja takaa mahdollisuuden hedelmälliseen vuorovaikutukseen. Kansallisoopperassa esiintyi vuonna 2012 kymmenien vapaan kentän taiteilijoiden lisäksi taidealan toimijoita kuten Helsingin Barokkiorkesteri, Helsingin filharmoninen kuoro sekä kaikki ne vapaat tanssiryhmät, jotka esittivät tuotantojaan Alminsalin *I Love NYKY* -festivaalilla. Alueoopperoiden edustajat ympäri maata puolestaan kokoontuivat yhteiseen seminaariin oopperatalossa.

”Sydämelliset kiitokset Puhdistus-oopperan viittomakielisestä tulkkauksesta ja tekstityksestä. Myöskin visuaaliset ratkaisut, kuten lavastus, valot, henkilöiden liikkuminen ja paikat ovat aivan huippua. Nautin täysin siemauksin oopperasta – ensimmäistä kertaa elämässäni.”

Puhdistus: Helena Juntunen, Tuomas Katajala

Kansallisbaletin ilmaistapahtuma Senaatintorilla

Juhlavuonna varauduttiin tuleviin haasteisiin

Suomen Kansallisoopperan rahoituksesta noin 80 % on julkista rahoitusta, 20 % toiminnasta katetaan lipputuloin ja muin omin tuloin. Kuten on niin monen muunkin toimijan laita, myös Kansallisoopperan tulevien vuosien uhkakuvana on julkisen rahoituksen heikkeneminen. Tähän on varauduttava sekä oman rahoituksen määrää mahdollisuuksien mukaan lisäämällä että kuluja vähentämällä. Vuoden 2012 aikana onkin jo aktiivisesti varauduttu tulevaan: henkilökunnan määrä on vähentynyt, toimintatapoja on tehostettu ja ostettu- ja palveluja kilpailutettu. Menokuri on ollut hyvin tiukka. Tämä on ollut välttämätöntä, jotta voimme vastuullisesti varautua tuleviin vuosiin.

Haastavia aikoja ennakoitaessa on luonnollista, että myös talon henkilökunnan keskuudessa esiintyy huolta ja epävarmuutta tulevasta. Tähän on suhtauduttava vakavasti. Mahdollisuutta avoimeen keskusteluun on lisätty muun muassa kaikille avoimilla henkilöstötapaamisilla.

Vuosi 2012 on jälleen ollut työntäyteinen ja kiinnostava. Juhlavuoden erityistapahtumat ja monet uudet avaukset lisäsivät ehkä joskus työ määrää, mutta ne toivat samalla myös uutta intoa työn tekemiseen. Esitän lämpimät kiitokset koko henkilökunnalle innostuksesta, tekemisen ilosta ja luovuudesta kaikilla eri osastoilla! Kiitän myös aktiivista hallitustamme ja keskustelevaa hallintoneuvostoa yhteisestä kehitystyöstä. Yhteistyökumppaneidemme kanssa on ollut ilo löytää uusia yhteistyön muotoja, ja niiden kehittäminen jatkuu.

Yleisö on antanut aktiivisesti arvokasta palautetta, kiitokset myös siitä! Taivoitteenamme on tarjota tulevinakin vuosina korkealaatuisia ooppera- ja balettielämyksiä monille erilaisille yleisöryhmille sekä oopperatalossa että muualla Suomessa. Olemme olemassa ja luomme taidetta yleisöä varten.

Päivi Kärkkäinen, pääjohtaja

Laululla läsnä -työpaja hoiva-alan ammattilaisille

Coppélia: Henrik Burman, Maria Baranova

Emmi Pennanen ja Till baletten! -hankkeen yleisöä

våra samarbetspartner. Utan denna finansiering hade tusentals finländare gått miste om fina upplevelser. Vi är mycket tacksamma över alla våra samarbetspartner, och vi arbetar också aktivt med att utvidga vårt samarbetsnätverk.

Vår mångsidiga repertoar nådde många

Bland operaårets höjdpunkter kan nämnas uruppförandet av operan *Utrensning*, som fick ett fantastiskt mottagande. Efter en paus på flera decennier gjorde barockoperan en imponerande comeback på Nationaloperans scen i form av *Julius Caesar* – en kombination av traditioner, modern teknik och vild fantasi. En mångsidig repertoar är A och O för oss, varför vi beslöt att komplettera urvalet av premiäroperor med det tjeckiska verket *Fallet Makropulos*, det sällan framförda verket *Pelléas och Mélisande* samt en *Don Carlos*-produktion i gotisk anda.

Nationaloperans repertoar bestod av sammanlagt 25 olika opera- och balettverk. Under året uppfördes totalt 431 föreställningar, av vilka 148 var gratisföreställningar. Nationaloperans föreställningar och andra evenemang besöktes av sammanlagt cirka 278 300 personer.

Många av föreställningarna gavs någon annanstans än i operahuset. Operan *Albert Herring* sattes upp på Uleåborgs stadsteater, och *I himlen rotat träd* ingick som programnummer på dansfestivalen Täydenkuun tanssit i Pyhäjärvi. Operans orkester gästade också Åbo Musikfestspel och konserterade där tillsammans med Stockholms Kungliga operas orkester. Verket *Tanssimatsi – Dansmatch* framfördes i högstadieskolor på 9 olika orter under en turné i Norra Finland. Därtill gavs konserter och danssuppvisningar också i Helsingfors, Vanda och Esbo.

Opera och balett är till för alla

År 2012 bedrev Nationaloperan olika typer av verksamhet på sammanlagt 24 orter, till stor del i skolor. Elevoperor sattes upp för att ge elever i årskurserna 5–6 en chans att uppträda med professionella musiker och sångare, och dessutom anordnades workshopar om olika opera- och balettverk. I huvudstadsregionen inspirerades pojkar i klasserna 1–2 att pröva på balett i samband med projektet *Balettenergi för pojkar!* Hörselskadade och dysfatiska ungdomar fick delta i ett

Päihdekuntoutujiin Selviytyjät-työpaja

Julius Caesar: Alon Harari, Claire Meghnagi

dansprojekt som planerades enkom för dem. Tillsammans med studerande från Sibelius-Akademien och Aalto-universitetet anordnades operaworkshopar för skolelever med *Don Carlos*-tema.

Konstnärer från operahuset uppträdde också aktivt på vårdanstalter för äldre och kroniskt sjuka. Dessa små konserter och dansuppvisningar blev roliga och uppiggande inslag i vardagen för både patienterna och vårdpersonalen. De var också givande upplevelser för konstnärerna själva. Vidare anordnades populära workshopar där anställda inom omsorgsbranschen fick lära sig hur de med hjälp av sång och rörelse kan hitta nya kommunikationssätt i sitt arbete.

Som en del av publiksamarbetet fick rehabiliteringsklienter inom missbrukarvården i Vanda och bostadslösa i Helsingfors delta i särskilda musikworkshopar (*Selviytyjät*). Teckenspråkstolkning, som infördes året innan, anordnades i samband med fyra operaföreställningar under årets lopp, och ungdomarna i musikteatergruppen Par(r)asvaloissa planerade och färdigställde under professionell ledning sin första egna produktion på scenen i Almisalen. Barn och unga hade huvudrollen också i kompositionsprojektet *Kuule, minä sävellän!*, som genomfördes i samarbete med Sibelius-Akademien, Radions symfoniorkester, Helsingfors stadsorkester, Musikhuset och New Yorks filharmoniker.

Nationaloperan fokuserar också på ett aktivt samarbete med det övriga konstfältet för att möjliggöra en fruktbar växelverkan. På Nationaloperan uppträdde år 2012 förutom tiotals konstnärer från det fria fältet också aktörer från konstsektorn såsom Helsingfors Barockorkester, Helsingfors filharmoniska kör samt alla de fria dansgrupper som framförde sina produktioner på festivalen *I Love NYKY* i Almisalen. Representanter för regionoperorna runt om i Finland samlades i sin tur till ett gemensamt seminarium i operahuset.

”Julius Caesar oli upea, mukaansatempaava, kaunis, yllätyksellinen, hauska ja dramaattinen kokonaisuus. Herätti paljon ajateltavaa elämän paradokseista ja oopperataiteen uudesta tulemisesta.”

Förberedelser inför kommande utmaningar

Finlands Nationaloperas verksamhet finansieras till cirka 80 procent med offentliga medel och till 20 procent genom biljettintäkter och övriga egna intäkter. Liksom många andra aktörer står även Nationaloperan inför hotet att den offentliga finansieringen kommer att skäras ned. Med tanke på detta bör vi satsa på att i mån av möjlighet öka andelen egen finansiering och dessutom minska våra utgifter. Under 2012 vidtog vi flera åtgärder för att förbereda oss inför de kommande nedskärningarna: vi minskade antalet anställda, effektiviserade våra verksamhetssätt och konkurrensutsatte köpta tjänster. Utgiftsdisciplinen har varit mycket hård. Detta har varit nödvändigt för att vi på ett ansvarsfullt sätt ska kunna förbereda oss inför framtiden.

Det är helt naturligt att prognosen om en utmanande framtid skapar en viss oro och osäkerhet också bland personalen. Detta måste tas på allvar. Möjligheten till öppen diskussion har förbättrats bland annat genom allmänna personalmöten.

År 2012 har varit ett arbetsfyllt och intressant år. Även om jubileumsårets specialevenemang och de många nya projekten ibland orsakade mer arbete än normalt var de samtidigt också en stor inspirationskälla. Jag vill rikta ett varmt tack till hela personalen för den inspiration, arbetsglädje och kreativitet som blomstrat på alla olika avdelningar! Ett stort tack går också till vår aktiva styrelse och vårt diskussionslystna förvaltningsråd för det gemensamma utvecklingsarbete vi har gjort. Det har varit glädjande att tillsammans med våra samarbetspartner hitta nya samarbetsformer, som vi fortsätter att utveckla.

Publiken har varit aktiv och gett oss värdefull respons, vilket vi också är ytterst tacksamma för! Vårt mål är att också i framtiden kunna erbjuda högklassiga opera- och balettupplevelser för många olika publikgrupper både i operahuset och på andra håll i Finland. Vi finns till och skapar konst för vår publik.

Päivi Kärkkäinen, chefsdirektör

Double Evil: Samuli Poutanen, Salla Eröla

SUOMEN KANSALLISOOPPERAN SÄÄTIÖ
HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2012
JA TILINPÄÄTÖS 31.12.2012

90-vuotisgaala, Joutsenlampi: Petia Ilieva, Jani Talo

Toimintakertomus	20
Tuloslaskelma	37
Tase	38
Rahoituslaskelma	40
Tilinpäätöksen liitetiedot	41
Hallituksen ja pääjohtajan allekirjoitukset	50
Tilinpäätösmerkintä	50
Tilintarkastuskertomus	51
Hallintoneuvoston ja hallituksen kokoonpanot	52
Tilintarkastajat	55
Johtajat	56
Organisaatio	57

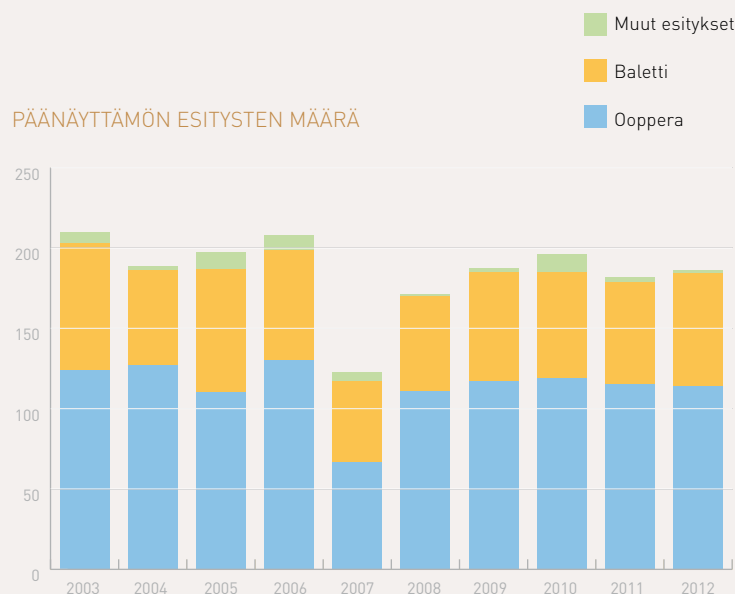

TOIMINNAN PÄÄPIIRTEET

Kansallisena kulttuurilaitoksena Suomen Kansallisoopperan päätehtävä on tarjota korkealaatuisia ja koskettavia ooppera- ja balettilämyksiä erilaisille yleisö- ja ikäryhmille kautta koko Suomen. Sen tulee ja se myös haluaa kehittää ja uudistaa oman alansa perinnettä ja osaamista.

Kansallisooppera tähtää pitkällä aikavälillä luovuudella ja osaamisella taiteen huipulle. Se haluaa erityisesti olla kansallinen ylpeydenaihe, mutta myös saavuttaa kansainvälisesti merkittävän aseman niin baletti- ja oopperataiteen kuin muunkin toimintansa suhteen.

Suomen Kansallisoopperan keskeiset arvot ovat korkea taiteellinen taso, yhteistyö ja vastuullisuus.

Päänäyttämön maksullisten esitysten määrä

Vuonna 2007 päänäyttämö oli suljettu 6 kk:n ajan peruskorjauksen vuoksi.

Suomen Kansallisoopperan ydintavoitteena on saavuttaa mahdollisimman korkea taiteellinen taso käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Tavoitteen toteuttamista pyritään seuraamaan monin tavoin, muun muassa asiakaspalautteen, median arvioiden ja vierailevien ulkomaisten taiteilijoiden antamien arvioiden avulla. Yleisö on antanut runsaasti palautetta toimintavuoden 2012 aikana. Lehdistöarviot ovat olleet pääosin positiivisia ja vierailevien ulkomaisten taiteilijoiden arviot lähes kokonaan kiittäviä.

Korkean taiteellisen tason ja luovan toiminnan yksi keskeinen edellytys on organisaation sisäinen avoin, rakentava ja kunnioittava vuorovaikutus. Kansallisooppera panosti vuonna 2012 edellisten vuosien tapaan sisäisen toimintakulttuurin kehittämiseen muun muassa kuukausittaisten henkilöstötapaamisten ja säännöllisen esimiesvalmennuksen avulla.

Muun taidekentän kanssa tehtävää yhteistyötä edusti edellisvuoden tapaan nykytanssifestivaali, jonka yhteydessä vapaat tanssiryhmät esittivät tuotantojaan Alminsalissa. Marraskuussa järjestettiin Alueoopperaseminaari, johon osallistui noin 30 alueoopperoiden edustajaa ympäri Suomen. Kansallisoopperan omista tuotannoista esiintyi myös muita maan taidealan toimijoita, kuten Helsingin Barokkiorkesteri ja Helsingin filharmoninen kuoro, sekä kymmenittäin vapaan kentän taiteilijoita. Myös lukuisille alan opiskelijoille on tarjoutunut tilaisuus oppia ooppera- ja balettiproduktioissa työskentelemällä.

Kansainvälinen yhteistyö on jatkunut aktiivisena monin eri tavoin. Talossa on jatkuvasti useita kymmeniä kansainvälisiä taiteilijoita. Teoksia toteutetaan yhteistyössä muiden ooppera- ja balettitalojen kanssa ja niitä myös vuokrataan, ostetaan ja myydään talojen kesken. Yhteistyö muiden ooppera- ja balettitalojen kanssa on entistäkin aktiivisempaa mm. Opera Europa -järjestön sekä Pohjoismaiden ja Baltian oopperan- ja baletinjohtajien järjestelmällisen yhteydenpidon ansiosta. Vertailutieto eri talojen parhaista käytännöistä on merkittävä oman toimintamme kehittämisen kannalta.

Kansallisooppera tähtää siihen, että vastuullisuus näkyy kaikessa sen toiminnassa. Talossa toimivat tiedostavat vastuunsa yhteiskunnan palvelemissa, ja jokaisen panosta korostetaan päämäärien saavuttamisessa.

Pyrkimyksenään palvella mahdollisimman laajasti Suomea, Kansallisooppera ulotti toimintansa vuoden 2012 aikana kaikkiaan 24 paikkakunnalle. Lisäksi Ylen välittämänä koko Suomen katsottavaksi saatettiin Kansallisbaletin 90-vuotisgaala.

Taiteellisen, taloudellisen ja ympäristöä koskevan vastuullisuuden lisäksi Kansallisoopperan toiminnassa olennaista on sosiaalinen vastuullisuus, jolla tarkoitetaan erityisesti erilaisten vaikeasti saavutettavissa olevien yleisöryhmien palvelemista. Tämän tavoitteen hyväksi jo 20 vuoden ajan tehtyä yleisöyhteistyötä aktivoitiin edelleen vuoden 2012 aikana. Toimintaa oli yhteensä 16 paikkakunnalla, ja esitykset, työpajat ja erityisprojektit tavoittivat tuhansien eri-ikäisten lasten ja nuorten lisäksi muun muassa vanhuksia ja pitkäaikaissairaita, hoiva-alan ammattilaisia, viittomakielisiä aikuisia, päihdekuntoutujia, asunnottomia sekä lapsia joilla on kuulovamma tai kielen kehityksen erityisvaikeuksia. Myös taidekorkeakoulujen opiskelijoiden sekä peruskoulun ja lukiodien opettajien koulutukseen panostettiin.

Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa on ollut aktiivista. Kansallisoopperan ja -baletin esityksissä on vierailut vuoden 2012 aikana lähes viikoittain muun muassa poliittisia päättäjiä ja muita vaikuttajia sekä lehdistön edustajia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa sovitun mukaisesti Kansallisoopperan taloudellisen tuloksen on oltava tasapainossa välillä 2009–2014. Vuoden 2011 tulos oli 1,7 milj. euroa alijäämäinen. Tämä johtui suurelta osin Oopperan 100-vuotisjuhluvuoden erityishankkeiden aiheuttamista kuluista. Alijäämän kattamiseksi vuoden 2012 tulos suunniteltiin ylijäämäiseksi. Keväällä 2012 Kansallisooppera sai tiedon valtion tuen tason jäädyttämisestä vuodelle 2013. Jäädyttäminen merkitsi noin 1 milj. euron vähennystä aiemmin suunniteltuun tuen määrään. Tästä syystä Kansallisooppera aloitti heti järjestelmällisen menotalouden sopeuttamisen. Sopeuttamistoimien ja yksityisten kiertue- ja vierailuavustusten ansiosta tilikauden 2012 ylijäämäksi muodostui 3,1 milj. euroa. Aiemman alijäämän kattamisen lisäksi vuoden 2012 ylijäämällä turvataan toiminnan jatkuvuutta lähivuosina, kun julkisen rahoituksen näkymät heikkenevät.

BALETIN JUHLAVUOSI

Suomen Kansallisbaletti juhli 90-vuotista taivaltaan koko vuoden 2012 ajan. Kahdessa juhlagaalassa tammikuussa Kansallisbaletti esitti parasta osaamistaan, ja juhluvuosi huipentui koko perheen *Lumikuningatar*-baletin kantaesitykseen marraskuussa. Yleisömenestys oli ennennäkemätön, ja suuren kysynnän vuoksi *Lumikuningattaresta* päädyttiin järjestämään lisäesityksiä, jotka myytiin loppuun muutamassa tunnissa.

Juhlavuoden aikana Svenska Kulturfonden tarjosi *Till baletten!* -hankkeessa noin 4 000 ruotsinkieliselle koululaiselle eri puolilta Suomea mahdollisuuden maksuttomaan balettiesitykseen. Lapset ja nuoret 89 koulusta näkivät 14 eri esityksessä sekä klassisia baletteja että nykytanssin huippuja. Ennen esitystä ryhmille pidettiin teosesittely, jossa tutustuttiin myös tanssijoihin ja tanssijan työhön. Svenska Kulturfonden kustansi koululaisten liput, matkat ja majoituksen. Kansallisbaletin tarjoamaan materiaalipakettiin sisältyi tietoa ja ennakkotehtäviä niin nähtävästä teoksesta kuin baletista taidemuotona.

Sampo Pankin (nyk. Danske Bank) taloudellisella tuella Kansallisbaletti esiintyi toukokuussa Helsingin Senaatintorilla ja kesäkuussa kiertueella seitsemässä eri kaupungissa. Toukokuussa joukko Kansallisbaletin tanssijoita vieraili Marimekon muotinäytösten malleina, ja syyskuussa tanssia vietiin Kulttuuriratikan matkustajille. Juhlavuoden erityisvieras oli Bostonin baletti, jonka esiintymiset mahdollisti Jane ja Aatos Erkon säätiön tuki.

Oopperatalon lämpiön näyttelyssä nähtiin juhluvuoden ajan baletin nykypäivää ja historiaa muun muassa rooliasujen ja teosvalokuvien muodossa. Juhlan kunniaksi julkaistiin myös balettiaiheinen seinäkalenteri sekä baletin arjesta ja juhlas-ta kuvin ja sanoin kertova juhlaesite.

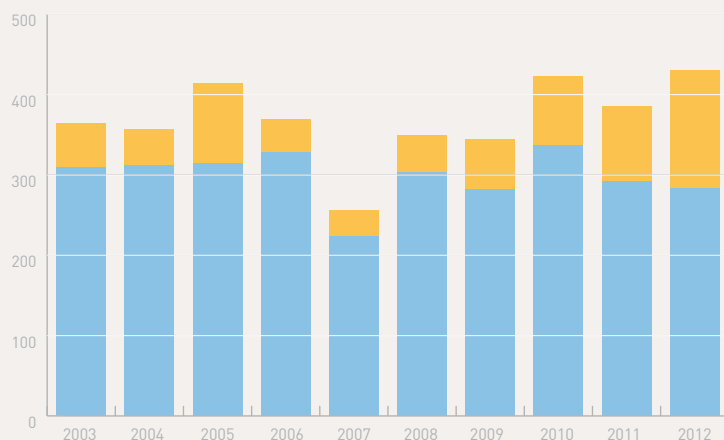
Juhlavuoden myötä Kansallisbaletti sai runsaasti myönteistä julkisuutta tiedotusvälineissä ja suuren yleisön keskuudessa.

UUDISTUKSIA

Vuoden 2012 aikana saatettiin loppuun edellisvuonna käynnistyneet Kansallisoopperan strategiaan liittyvät projektit. Projektien aiheina olivat mm. strategiatavoitteiden vieminen käytännön työhön eri yksiköissä, henkilöstö Kansallisoopperan julkisuuskuvan rakentajana, sosiaalinen media, asiakaskokemuksen vahvistaminen, asiamiesverkoston aktivoiminen, Kansallisbaletin julkisuuskuvan, viestintäkanavien analysointi, toiminnan kustannustehokkuus sekä Balettioppilaitoksen kustannusanalyysi. Kaikissa 12 strategiaprojektiryhmässä oli mukana henkilöstöä organisaation eri tasoilta ja useilta eri osastoilta. Projektien tulokset otettiin mukaan arkipäivän työhön vuoden 2012 aikana.

ESITYSTEN MÄÄRÄ

Maksuttomat esitykset
Maksulliset esitykset

Esitysten määrä

Luku sisältää kaikki esityspaikat.

Vuonna 2007 päänäyttämö oli suljettu 6 kk:n ajan peruskorjauksen vuoksi.

Myös Kansallisoopperan julkisuuskuvaan liittyvän strategian kehittäminen käynnistettiin vuoden 2012 lopulla yhteistyössä henkilöstön kanssa. Keskeisiksi teemoiksi strategiassa ovat nousemassa muun muassa avoimuus ja ihmiskeskeisyys sekä toiminnan kansallinen merkitys. Strategiaa työstetään edelleen vuoden 2013 aikana.

Viestinnässä panostettiin vuonna 2012 erityisesti sosiaaliseen mediaan. Sen välityksellä Kansallisooppera näkyy ihmisten kesellä, levittää ja taustoittaa uutisia, tarjoaa oopperan ja baletin ystäville spontaanin kohtaamispaikan, tavoittaa uusia yleisöjä ja sitouttaa nykyisiä asiakkaita. Samalla vahvistetaan Kansallisoopperan julkisuuskuvaa ja asemaa koko Suomen oopperana. Kansallisoopperan Facebook-sivuilla on lähes 19 000 fania, ja Youtube-videoita on katsottu yhteensä yli 156 000 kertaa.

Maanlaajuisen, Kansallisoopperaan asiakasryhmiä tuovan Avec-asiamiesverkoston toimintaa on vuoden 2012 aikana kehitetty. Asiamiehillä oli mahdollisuus tavata Oopperan eri ammattilaisia ja seurata heidän työskentelyään sekä tutustua ohjelmistoon muun muassa pääharjoituksia seuraamalla. Tapaamisissa vaihdettiin kokemuksia ja kysyttiin toiveita toiminnan kehittämiseksi. Saatujen kokemusten pohjalta toimintaa muovataan edelleen keväällä 2013.

Oopperatalon aulaan sijoittuva Oopperashop uudistettiin ja avattiin uudistettuna marraskuun alussa. Myymälän houkuttelevuutta lisättiin, aukioloaikoja pidennettiin ja valikoimaa monipuolistettiin. Myynti käynnistyi vilkkaana, ja vuoden 2012 myyntitulot olivat yli viisinkertaiset edellisvuoteen verrattuna. Oopperashopin valikoimiin kuuluu musiikki- ja videotallenteita, ooppera- ja balettiaiheisia kirjoja sekä erilaisia lahja- ja fanituotteita.

Vuonna 2011 käyttöön otettua lippujen hinnoittelujärjestelmää hienosäädettiin edelleen vuoden 2012 alussa, ja lippujen hintoihin tehtiin kohdennettuja korotuksia. Uudistuksessa painotettiin hintahaitarin riittävää laveutta, ja edullisimpien lippujen hinnat pysyivät ennallaan 12–14 eurossa.

Vuoden aikana käyttöön otettu uusi tuotannonsuunnittelujärjestelmä mahdollistaa entistä tehokkaamman toiminnan suunnittelun ja hallinnan. Vuoden 2013 aikana järjestelmän käyttöä tehostetaan edelleen. Tietohallinnossa toimintavarmuutta on parannettu ulkoistamalla perustietotekniikkapalvelut.

V

uonna 2012 tuotettiin 5 ooppera- ja 4 balettiensi-iltaa päänäyttämölle. Joukossa oli kaksi kantaesitystä: Jüri Reinveren säveltämä, Sofi Oksasen menestysromaanin pohjautuva ooppera *Puhdistus* sekä Kansallisbaletin 90-vuotisjuhlavuoden huipentanut *Lumikuningatar*. Kenneth Greven koko perheen baletista muodostui ennennäkemätön yleisösuosikki.

Georg Friedrich Händelin *Julius Caesarin* myötä barokkiooppera palasi Kansallisoopperaan 30 vuoden tauon jälkeen. Ville Saukkosen ohjaus, Kalle Kuuselan puvut ja Patrick Woodroffen valaistus yhdistivät räväkästi nykyaikaa, barokkia ja fantasiamaailmaa. Harvoin nähty Debussyn unenomainen ja symbolistinen *Pelléas ja Mélisande* toteutettiin huippusolistien Marco Arturo Marellin ohjauksessa. Syyskauden alun sähköisti Karita Mattila, joka lauloi San Franciscon oopperan kanssa tuotetussa Janáčekin *Tapaus Makropulos* -oopperassa. Verdin *Don Carlos* puolestaan sai tummanpuhuvan goottilaisen asun näyttävässä tuotannossa, joka toteutettiin Tšekin Kansallisoopperan kanssa.

Baletin ensi-iltoihin kuului kaksi klassikkoa: *Coppélia*, jonka Marc Ribaudin tulkinta siirsi 1900-luvun alkuun Georges Mélièsin elokuvastudiolle, sekä ensi kertaa Kansallisbaletissa nähty Marius Petipan *Le Corsaire* Ivan Liškan rekonstruoimana versiona. Rankanen–Elo–Saarinen-nykytanssi-illassa nähtiin Mammu Rankasen *Taivaaseen juurtunut puu*, Jorma Elon tuore *Double Evil* sekä Tero Saarisen *Mariage* Igor Stravinskyn musiikkiin. Kansallisbaletti tuotti toista kertaa myös kotimaisen nykytanssifestivaalin *I Love NYKY*.

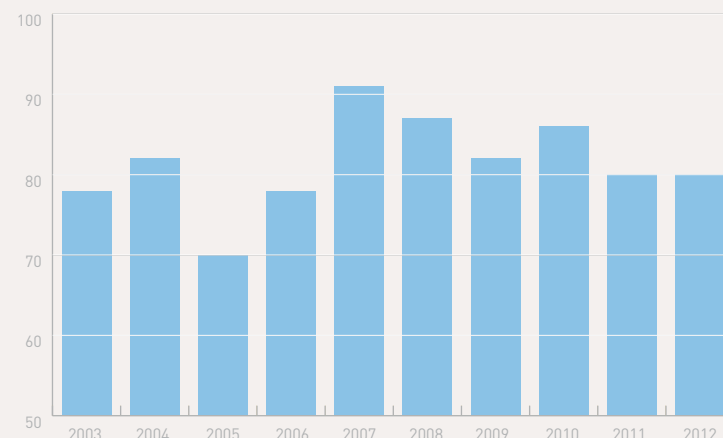
Sinun valintasi! -konsertissa Oopperan orkesteri ja solistit esittivät Mikko Franckin johdolla yleisön valitsemia suosikkiaarioita ja orkesterinnumeroita. Yleisöäänestyksessä annettiin lähes 8 000 ääntä. *Paula & Mikko* -konsertissa Franckin ja orkesterin kanssa näyttämölle nousi iskelmän supertähti Paula Koivuniemi.

Ensi-iltojen lisäksi päänäyttämöllä nähtiin 16 muuta omaa ooppera- ja balettiproduktiota (22 produktiota vuonna 2011). Päänäyttämöllä oli 186 maksullista esitystä (182 vuonna 2011). Maksullisia esityksiä Alminsalissa oli 24 (44 vuonna 2011) ja oopperatalon ulkopuolella 26 (42 vuonna 2011). Kaikki esityspaikat mukaan luettuina maksullisten esitysten kokonaismäärä oli 283 (292 vuonna 2011).

Vuonna 2012 yleisö täytti maksulliset esitykset 80-prosenttisesti (80 % myös vuonna 2011). Päänäyttämön esitysten täyttöaste oli 80 % (79 % vuonna 2011). Maksullisia esityksiä seurasi yhteensä 208 266 katsojaa (215 973 katsojaa vuonna 2011).

ESITYSTOIMINTA

TÄYTTÖASTE

Kaikkien maksullisten esitysten täyttöaste (%)

Maksuttomia esityksiä (mm. yleisökenraalit, avoimet pääharjoitukset, ilmais-konsertit) oli vuonna 2012 kaikkiaan 148, ja niitä seurasi yhteensä noin 52 400 katsojaa (106 esitystä ja noin 28 900 katsojaa vuonna 2011). Maksullisten ja maksuttomien esitysten kokonaismäärä oli näin ollen 431.

Lisäksi erilaisiin yleisöyhteistyöprojekteihin osallistui 3 709 henkilöä, ja muihin yleisötilaisuuksiin (teosesittelyt, taiteilijatapaamiset) sekä opastetuille kierto-käynneille osallistuneen yleisön määrä oli noin 10 000. Kaiken kaikkiaan Kansallisoopperan järjestämiin tilaisuuksiin osallistui noin 278 300 kävijää (noin 264 100 kävijää vuonna 2011).

VIERAILUT JA MUUT YLEISÖKONTAKTIT

Vuoden 2012 aikana esiinnyttiin myös oopperatalon ulkopuolella. *Taivaaseen juurtunut puu* nähtiin Pyhäjärven Täydenkuun tansseissa, ja Oopperan orkesteri konsertoit Turun musiikkijuhlilla Tukholman Kuninkaallisen oopperan orkesterin kanssa. Brittenin *Albert Herring* vieraili Oulun Kaupunginteatterissa, ja konsertteja ja tanssiesityksiä nähtiin myös Helsingissä, Vantaalla ja Espoossa. Sampo Pankin (nyk. Danske Bank) tuella Kansallisbaletti esiintyi Helsingin Senaattorilla toukokuussa ilmaistapahtumassa, jota seurasi 9 000 katsojaa. Joukko tanssijoita teki Sampo Pankin tuella myös kotimaan kiertueen: maksuttomia esityksiä Jyväskylässä, Kuopiossa, Lahdessa, Oulussa, Tampereella, Turussa ja Vaasassa seurasi yhteensä noin 13 200 katsojaa.

Kansallisoopperan varsinaisten kävijöiden lisäksi muiden tilastoitujen yleisökontaktien määrä oli noin 148 200. Mukana luvussa on mm. Ylen televisioiman Kansallisbaletin juhлагаalan 142 000 katsojaa. Ohjelma tavoitti tuhansia katsojia myös Yle Areenan kautta Suomessa ja ulkomailla. Lisäksi Kansallisbaletin tanssijoita nähtiin niin Kulttuuriratikassa, Elle Style Awards -juhlassa kuin Finlaysonin Muoto 2012 -gaalassakin.

Tuhansia ihmisiä tavoitettiin myös, kun Kansallisoopperan laulajat esittivät jääkiekon MM-kisojen alkulohkokeleissä osallistuvien maiden kansallislaulut.

Oopperatalon tiloja vuokrattiin myös ulkopuolisille toimijoille. Vuonna 2012 Alminsalissa järjestettiin 8 Helsingin juhla viikkojen ja 8 Helsingin kansainvälisen

balettikilpailun esitystä, joissa oli yhteensä 7 506 katsojaa. Lisäksi oopperatalossa järjestettiin kymmeniä kokouksia, konferensseja, juhlia ja muita tilaisuuksia.

YLEISÖYHTEISTYÖ

Yleisöyhteistyön tavoitteena on kasvattaa uutta ooppera- ja balettiyleisöä, mutta ennen kaikkea kehittää uusia tapoja tavoittaa niitä ihmisiä, jotka ovat vakiintuneiden toimintamuotojen ulottumattomissa. Suomen Kansallisoopperassa jo 20 vuoden ajan tehtyä yleisöyhteistyötä laajennettiin ja vahvistettiin edelleen. Vuoden 2012 aikana yleisöyhteistyöprojekteja ja erityisryhmille suunnattuja esityksiä oli 16 paikkakunnalla ympäri maan.

Kauden uutuusesityksinä nähtiin kaksi tanssiteosta: Sara Saviolan *Fotosoppa* alakouluikäisille sekä Minna Tervamäen yläkouluikäisten *Tanssimatsi*, joka kiersi Pohjois-Suomen yläasteita ja jonka esitystä koulut saattoivat seurata suoratoistona myös verkossa. Kauden ohjelmistossa oli runsaasti oopperaa, tanssia ja taidetyöpajoja myös päiväkotikäisille.

Konsertti- ja tanssivierailuja pääkaupunkiseudun vanhusten ja pitkäaikaissairaiden hoitolaitoksiin tehtiin yhteensä 15. Myös Mikko Franck ja Lilli Paasikivi, oopperan nykyinen ja tuleva taiteellinen johtaja, kävivät joulun alla ilahduttamassa Vantaan Simonkylän vanhustenkeskuksen asukkaita. *Laululla läsnä*- ja *Liikkeellä läsnä* -workshopit perehdyttivät pääkaupunkiseudun hoiva-alan ammattilaisia siihen, miten omaa ääntä ja liikettä voi hyödyntää jokapäiväisessä työssä.

Puhdistuksen ja *Rigoletton* viittomakielelle tulkattuja esityksiä seurasi yhteensä noin 200 viittomakielistä asiakasta, ja espoolaisessa Veräjänkulman koulussa toteutettiin dysfaattisten ja kuulovammaisten 6.-7.-luokkalaisten tanssiprojekti *Bajadeeri*-balettiin perustuen. Vantaalaiset päihdekuntoutujat ja helsinkiläiset asunnottomat osallistuivat *Selviytyjät*-musiikkityöpajoihin, joissa sai kokeilla äänimaisemien luomista ja vapaata yhteissoittoa omista lähtökohdistaan käsin.

Syksyllä 2011 käynnistynyt, 12–16-vuotiaiden musiikkiteatteriryhmä *Par(r)asvaloissa* ideoi ja valmisti ammattilaisten johdolla oman produktion Alminsalin. Niin ikään 2011 käynnistetty, Kansallisoopperan, Sibelius-Akatemian, Radion sinfoniaorkesterin, Helsingin kaupunginorkesterin, Musiikkitalon sekä New

Yorkin filharmonisen orkesterin yhteinen *Kuule, minä sävellän!* -hanke jatkui pääkaupunkiseudun koululaisten sävellyskonserteilla, jotka valmisteltiin ammattisäveltäjien johdolla. Pääkaupunkiseudun 1.–2.-luokkalaisia poikia innostettiin jälleen baletin pariin *Balettienergiaa pojille!* -hankkeessa, jonka tuloksena Kansallisoopperan balettioppilaitokseen valittiin syksyllä 5 uutta poikaoppilasta.

Myös taidekorkeakoulujen kanssa yhteistyö jatkui: Kansallisoopperan perehdyttäminä Sibelius-Akatemian ja Aalto-yliopiston opiskelijat tuottivat kolmen pääkaupunkiseudun koulun kanssa *Don Carlosiin* kytkeytyvät pienet produktiot.

Koululaisten itse esittämä *Auringonkukat*-ooppera vieraili kolmessa alakoulussa, ja Vantaan Vaskivuoren lukion opiskelijat toteuttivat tanssiprojektin *Rankanen–Elo–Saarinen*-nykytanssi-iltaan perustuen. Tuhannet koululaiset ja opiskelijat seurasivat lisäksi oopperoiden ja balettien harjoituksia ja osallistuivat teoskohtaisiin työpajoihin.

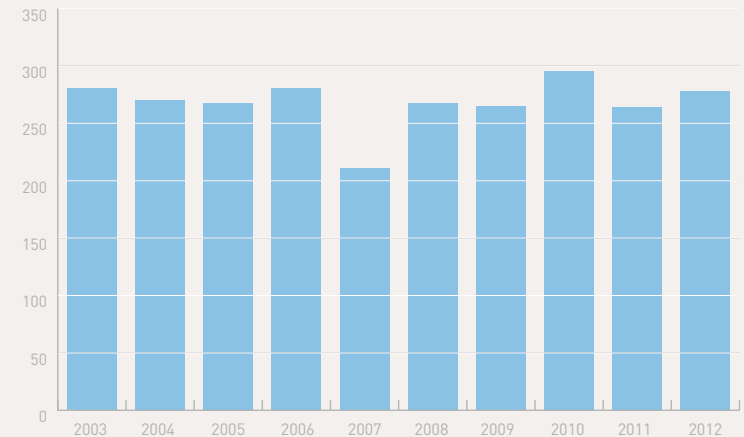
YHTEISTYÖ PÄÄKAUPUNKISEUDUN KUNTIEN KANSSA

Kansallisoopperan toiminnan rahoituksesta noin 10 % katetaan Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien avustuksilla, vuosiksi 2009–2013 solmitun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Rahoitusosuudet määriteltiin sopimuskauden alussa sen mukaan, kuinka paljon kustakin kaupungista kävi asiakkaita Kansallisoopperassa.

Edellisvuosien tapaan Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien kanssa tehtiin monipuolista yhteistyötä myös vuonna 2012. *Kansallisoopperan tähtisolstit* konsertoivat Espoon Sellosalissa ja *Kansallisbaletin tähtihetkiä* koettiin Vantaan Martinus-salissa. Vantaalla ja Espoossa vieraili useita koululaisille ja päiväkotii-ikäisille suunnattuja esityksiä, ja myös oopperatalossa järjestettäviin lasten ja nuorten esityksiin on omat kiintiöpaikkansa pääkaupunkiseudulta tuleville ryhmille.

Lisäksi lukuisat yleisöyhteistyöhankkeet suuntautuvat pääkaupunkiseudun kuntien lapsille, nuorille, vanhuksille ja muille erityisryhmille kuten hoiva-alan ammattilaisille, asunnottomille ja päihdekuntoutujille (ks. luku Yleisöyhteistyö).

KÄVIJÖIDEN MÄÄRÄ

Kävijöiden määrä (tuhatta)

Luku sisältää esitysten katsojien lisäksi kaikkiin muihin Kansallisoopperan tilaisuuksiin osallistuneet kävijät. Vuonna 2007 päänäyttämö oli suljettu 6 kk:n ajan peruskorjauksen vuoksi.

H E N K I L Ö S T Ö

Suomen Kansallisooppera työllistää monia eri alojen huippuammattilaisia. Vuoden 2012 lopussa Säätiön palveluksessa työskenteli yhteensä 529 kuukausipalkkaista työntekijää (537 edellisen vuoden lopussa). Heistä 249 työskenteli taiteellisissa tehtävissä, 170 teknisillä osastoilla, 43 hallinnollisissa tehtävissä, 55 muissa taiteellisissa ja tuotannollisissa tehtävissä sekä 12 balettioppilaitoksessa.

Työsuhteista 452 oli vakituista (460 edellisenä vuonna) ja 77 määräaikaista (77 edellisenä vuonna). Vuoden 2012 aikana alkoi 11 kuukausipalkkaista toistaiseksi voimassaolevaa ja 125 määräaikaista työsuhdetta. Vuoden aikana päättyi 39 kuukausipalkkaista toistaiseksi voimassaolevaa ja 110 määräaikaista työsuhdetta.

Lisäksi vuoden aikana Kansallisoopperan työskentelyyn osallistui kaiken kaikkiaan 914 tunti- ja suoritepalkkaista työntekijää, joista noin 80 % vierailijoina taiteellisissa tehtävissä.

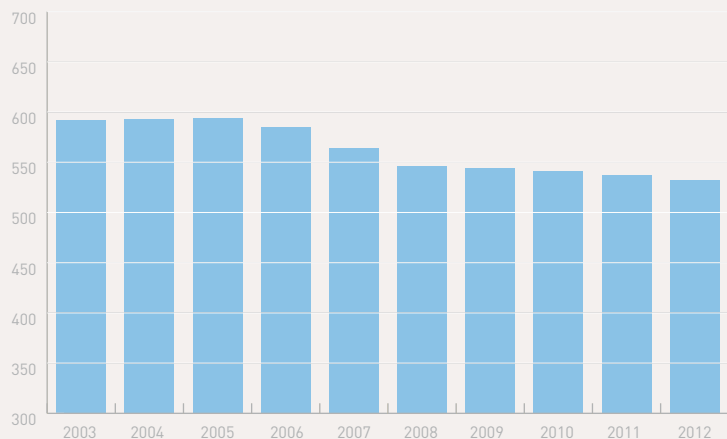
TYÖEHTOSOPIMUSTOIMINTA

Kansallisoopperan henkilöstön palkka- ja työehdot noudattavat 14 erillistä työehtosopimusta. Kyseiset työehtosopimukset uudistettiin olemaan voimassa sopimuskaudella 1.3.2012–31.3.2014 työmarkkinakeskusjärjestöjen raamiratkaisun mukaisesti. Lisäksi Kansallisoopperassa sovelletaan eräitä yleissitovia työehtosopimuksia.

Teknisen henkilökunnan työehtosopimusratkaisussa sovittiin, että jo vuonna 2007 käynnistettyä palkkausjärjestelmän kehittämistä jatketaan. Vuoden 2012 aikana palkkausjärjestelmän kehittämisprojekti on koskenut päivätekniikan työntekijöitä. Eräiden muiden työntekijäryhmien osalta on sovittu seurattavaksi palkkaus uudistustyön etenemistä. Työehtosopimusten sisällön kehittämistä sovittiin jatkettavan sopimuskauden aikana työryhmissä, jotka koskevat esimerkiksi tekniikan tuntityöntekijöiden työehtoja ja orkesterin ja kuoron vuosilomaetuksia. Taiteellisten ryhmien tallennesopimukset irrotettiin työehtosopimuksista, ja niiden voimassaolo päättyi. Tallennesopimusten uudistaminen tulee ajankohtaiseksi alkuvuodesta 2013.

Suomen Kansallisoopperan työnantajaliitto on Palvelualojen Työnantajat PALTA ry, joka on yksi Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) jäsenliitoista. Kansallisoopperan pääjohtaja Päivi Kärkkäinen on ollut toimintavuoden aikana PALTA ry:n hallituksen jäsen.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ

Kuukausipalkkaisen henkilökunnan määrä vuoden lopussa

YHTEISTOIMINTA

Kansallisoopperan YT-neuvottelukuntaan kuuluvat eri työntekijäryhmien luottamusmiehet sekä työnantajan edustajat, ja sen puheenjohtajana toimii pääjohtaja. Henkilöstön ja johdon välisen epävirallisen keskusteluyhteyden ylläpitämiseksi johtajat ja henkilöstöpäällikkö tapaavat säännöllisesti HYVE-ryhmää. Ryhmään kuuluvat henkilöstön yhteistyöhön valitut edustajat eli työntekijäyhdistysten puheenjohtajat ja luottamusmiehet, hallituksen ja hallituneuvoston henkilökuntajäsenet sekä tasa-arvotoimikunnan jäsenet. Tapaamisia järjestettiin vuoden aikana 10 kertaa.

Muita yhteistoiminnan muotoja ovat mm. työsuojelu/turvallisuus-, ruokala- ja tasa-arvotoimikunnat. Myös henkilöstölehti Operaatioiden toimituskunnassa on työntekijöillä omat edustajansa.

KOULUTUS JA KEHITTÄMINEN

Kansallisooppera tukee henkilöstön ammatillista kehittymistä, ja asia on nostettu henkilöstösuunnitelman keskeiseksi painopisteeksi. Ammatillisen kehittymisen tarpeet tarkistetaan säännöllisissä kehityskeskusteluissa.

Esimies- ja yhteistyötaitojen kehittäminen on ollut erityisenä painopisteenä vuodesta 2008 alkaen. Yhteiseen esimiesvalmennukseen on osallistunut tänä aikana lähes 30 esimiestä. Valmennus jatkui säännöllisesti koko vuoden 2012 ajan, ja aiheina olivat mm. uuden henkilötietojärjestelmän käyttöönotto, talouden ohjaukseen ja tuloksen ennustamiseen liittyvät asiat, sosiaalisen median haasteet sekä Kansallisoopperan brändi. Valmennukseen osallistuneille johtajille ja esimiehille on vuosien 2008–2012 aikana tehty 360-asteen arviointi neljästi.

Sisäisen keskustelukulttuurin kehittämiseen panostettiin vuoden 2012 aikana edelleen myös johtajien ja henkilöstön välisillä säännöllisillä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksilla. Syksyllä 2012 tiedotustilaisuuksia pidettiin kuukausittain. Koska Kansallisoopperan työntekijät edustavat yhteensä 27 eri kansallisuutta, tapahtuu sisäinen viestintä aina sekä suomeksi että englanniksi.

Kansallisoopperan tasa-arvosuunnitelma uudistettiin syksyllä 2012 tasa-arvoal-

tuutetun ohjeiden mukaisesti. Samassa yhteydessä toteutettiin myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely, johon vastasi yhteensä 245 Kansallisoopperan työntekijää. Kyselyn tuloksia käytiin läpi joulukuussa tasa-arvotoimikunnan kokouksessa sekä johtoryhmässä. Tuloksia käsitellään koko henkilökunnan kanssa sekä yhteisesti että yksikkökohtaisesti kevään 2013 aikana, ja tuloksista johdettavista kehittämiskohteista laaditaan erilliset suunnitelmat.

TYÖKYVYN TUKEMINEN

Kansallisoopperan henkilöstöä kannustetaan monin tavoin omasta työkyvystä huolehtimiseen. Työterveyspalvelut toteuttaa moniammatillinen tiimi, jossa työterveyshoitajien ja -lääkäreiden lisäksi ovat mukana työfysioterapeutti, ravinto-terapeutti sekä työpsykologi. Työterveyspalvelut toteutetaan kokonaisuudessaan ostopalveluna. Viime vuosien kehitys ennaltaehkäisevien työterveyspalveluiden painottumisessa on jatkunut myös vuoden 2012 aikana. Kelan lakimuutosten myötä mm. työterveysneuvottelujen käyminen on tullut yhä keskeisemmäksi osaksi työkyvyn tukemisen toimintaa.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Oopperan työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on järjestetty työeläkevakuutuksella. Vakinaisia laulajia ja tanssijoita sekä sitä osaa muusta henkilökunnasta, joka on tullut vakinaiseen työsuhteeseen ennen 31.12.1995, koskee lisäeläketurva, joka on järjestetty vakuutuksella. Vuoden 2012 aikana lisäeläkevakuutuksen piirissä oli yhteensä 212 työntekijää, joista 58 tanssijaa, 67 laulajaa ja 87 muuta henkilöä. Lakisääteisen eläketurvan ja lisäeläketurvan vuosittaiset eläkevastuut ja niihin liittyvät kulut on tilinpäätöksessä kirjattu vakuutusyhtiön asiantuntijan laskelman mukaisesti täyteen määräänsä tuloslaskelman eläkekuluihin.

Suomen Kansallisoopperan säätiön vakinaisille tanssijoille ja laulajille järjestämä lisäeläke-etuus ei ole palkkaetus, vaan työnantajan kokonaan kustantama kollektiivinen lisäeläketurvajärjestelmä. Lisäeläkevakuutus perustuu kokonaiseläketurvaan, jossa lisäeläke ja lakisääteinen työeläke yhdessä muodostavat tavoitteenä olevan eläketurvan. Tanssijoiden eläkeikä on 44 vuotta ja laulajien 55 vuotta.

T U L O S J A T A S E

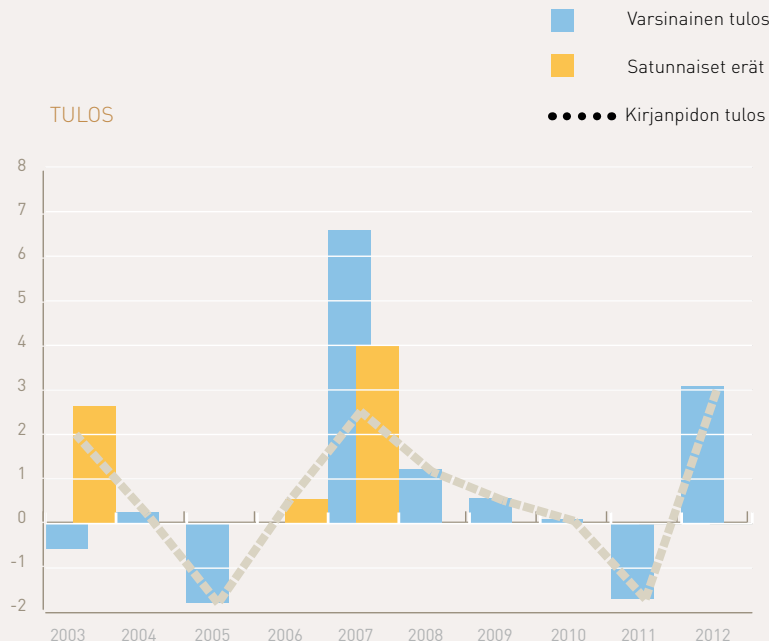
Säätiön toiminnan rahoituksesta n. 80 % on turvattu opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa vuosiksi 2010–2014 solmitulla aiesopimuksella sekä vuosiksi 2009–2013 Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien kanssa solmitulla yhteistyösopimuksella. Loput n. 20 % toiminnan rahoituksesta katetaan lähinnä näytännöistä saatavilla lipputulolla ja näytäntöihin liittyvien oheispalveluiden tuotoilla. Omaa rahoitusosuutta kasvattavat myös yritys yhteistyötuotot, yksityiset lahjoitukset sekä vuokratuotot muille oopperatalolle vuokratuista teoksista.

Tilikauden tulos oli 3,1 milj. euroa ylijäämäinen (1,7 milj. euroa alijäämäinen vuonna 2011). Syntyneellä ylijäämällä katetaan voimassa olevan aiesopimuksen ehtojen mukaisesti vuoden 2011 alijäämä ja varmistetaan toiminnan jatkuvuus lähivuosina, kun julkisen rahoituksen näkymät heikkenevät.

Varsinaisen toiminnan tuotot olivat 11,1 milj. euroa (9,6 milj. euroa vuonna 2011). Näytäntötuottojen osuus toiminnan kokonaistuotoista oli 8,1 milj. euroa (7,3 milj. euroa vuonna 2011). Lipun arvonnäisäveroton keskihinta oli 39 euroa (34 euroa vuonna 2011). Myyntitulojen kasvuun vaikuttivat lisääntyneet näytösmäärät sekä varsinkin ensi-ilteostien varsin tyydyttävä kysyntä. Muut varsinaisen toiminnan tuotot olivat lähinnä ravintola- ja vuokratuottoja (0,8 milj. euroa vuonna 2012 ja 0,7 milj. euroa vuonna 2011), yritys yhteistyötuottoja ja yksityisiä avustuksia (0,8 milj. euroa 2012 ja 0,3 milj. euroa vuonna 2011) sekä näytäntötoimintaan liittyvien oheistuotteiden myyntituottoja ja Balettioppilaitoksen lukukausimaksuja. Yritys yhteistyötuottojen ja yksityisten avustusten lisäys johtuu Kansallisbaletin juhluvuoden tapahtumien järjestelyihin saaduista kohdenetuista avustuksista.

Varsinaisen toiminnan kulut olivat 53,0 milj. euroa (54,4 milj. euroa vuonna 2011). Henkilöstömenot jäivät 1,6 milj. euroa alle edellisen vuoden. Kokoaikaisen henkilöstön palkamenot ja muut henkilöstömenot vuonna 2012 olivat yhteensä 36,0 milj. euroa (36,6 milj. euroa vuonna 2011). Taiteellisissa ja muissa tehtävissä toimineiden vierailijoiden henkilöstömenot olivat 5,6 milj. euroa (6,5 milj. euroa vuonna 2011) ja teknisissä ja hallinnollisissa tehtävissä käytettyjen tuntipalkkaisten työntekijöiden henkilöstömenot 1,5 milj. euroa (1,6 milj. euroa vuonna 2011).

Tuotantokulut olivat 3,0 milj. euroa (2,6 milj. euroa 2011). Tuotantokuluja kasvattivat lähinnä lisääntynyt teosten vuokraustoiminta. Viestinnän kulut pienenevät tarkennetun

Tulos (milj. euroa)

Merkitsevimmät satunnaiset erät:

2003: lavastevarastoon liittyvän tytäryhtiön osakkeiden myyntivoitto 2,6 milj. euroa

2006: lahjoitus 0,6 milj. euroa

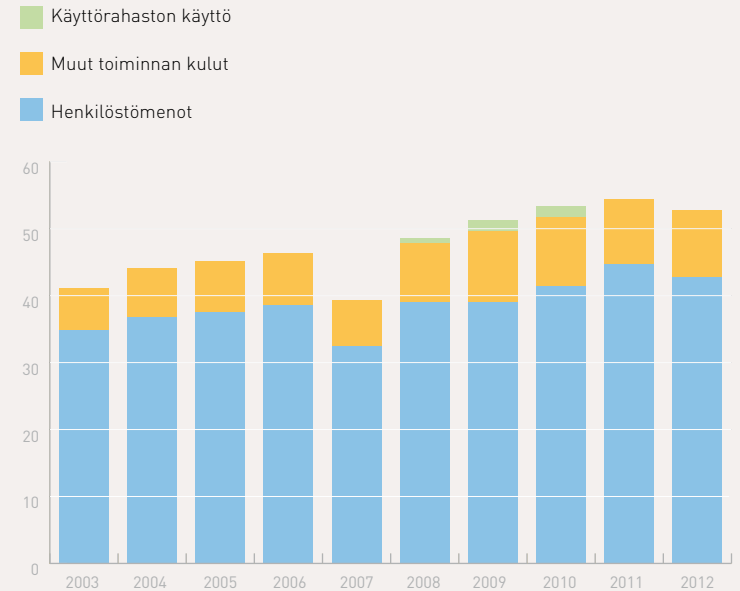
2007: siirto käyttörahastoon 4,0 milj. euroa

markkinointisuunnitelman ansiosta loppuvuoden haasteellisesta markkinatilanteesta huolimatta (1,7 milj. euroa 2012 ja 1,9 milj. euroa 2011). Hallinnon kulut pidettiin edellisen vuoden tasolla tiukan menokurin avulla (hallinnon kulut 1,4 milj. euroa vuosina 2012 ja 2011). Kiinteistö- ja kalustomenot olivat 2,9 milj. euroa (2,9 milj. euroa vuonna 2011). Valtiolta saadut vuokra-avustukset (13,6 milj. euroa vuonna 2012 ja 13,2 milj. euroa vuonna 2011) on tuloslaskelmassa kirjattu vuokramenojen oikaisuksi.

Säätiön kokonaistulokseen sisältyy Kansallisoopperan rahoitettavaksi jäänyt osuus Balettioppilaitoksessa annetusta opetuksesta (0,4 milj. euroa 2012 ja 0,4 milj. euroa 2011; tarkempi selvitys Balettioppilaitoksen vaikutuksesta Säätiön tulokseen on annettu tilinpäätöksen liitetiedossa nro 16).

Käyttöomaisuuden poistot olivat 1,0 milj. euroa (1,0 milj. euroa 2011). Investoinnit pysyviin vastaaviin olivat 1,6 milj. euroa (1,4 milj. euroa vuonna 2011). Vuoden 2012 suurimmat yksittäiset investoinnit olivat kesällä käyttöön otetun uuden varastorakennuksen kalusto- ja laitehankinnat (0,8 milj. euroa). Vuoden 2012 aikana hankittiin lisäksi yksi vierasasunto arvoltaan 0,3 milj. euroa (kolme vierasasuntoa vuonna 2011, yhteisarvoltaan 0,7 milj. euroa).

TOIMINTAMENOT

Toimintamenot yhteensä (milj. euroa)

Vuonna 2007 päättäytämä oli suljettu 6 kk:n ajan peruskorjauksen vuoksi ja vakinainen henkilökunta oli lomautettuna 2 kk:n ajan.

RAHOITUSASEMA

Kansallisoopperan rahoitusasema säilyi edellisten vuosien tapaan vahvana koko vuoden. Vuoden 2012 lopulla Säätiön taseessa hankintamenoa tai sitä alempaan markkina-arvoon arvostetut rahoitusvarat olivat 15,1 milj. euroa (11,3 milj. euroa 31.12.2011). Säätiön rahoitusomaisuuden markkina-arvo 31.12.2012 oli 15,9 milj. euroa (11,5 milj. euroa 2011)

Säätiön rahavaroista 7 milj. euron suuruinen osuus on annettu keväällä 2010 suoritettun kilpailutuksen perusteella ammattimaisen varainhoitoyhtiön hoidettavaksi. Sijoitus-toiminnan tavoitteet ja rajat on määritelty Säätiön hallituksen määrittämässä sijoitus-strategiassa. Sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata ja kasvattaa sijoitussalkun arvoa ja antaa keskipitkällä aikavälillä kohtuullinen tuotto alhaisella riskitasolla.

Varsinaisen toiminnan omarahoitusta rahoituslaskelmassa oli 11,6 milj. euroa (9,8 milj. euroa vuonna 2011). Näistä yhteistyösopimusten perusteella saatujen yritys-yhteistyö-tuottojen osuus oli 0,8 milj. euroa (0,3 milj. euroa vuonna 2011). Sijoitustuottoja kertyi rahoituslaskelman mukaan 0,3 milj. euroa (0,0 milj. euroa vuonna 2011). Korkotuottoja rasitti poikkeuksellisen alhaisena jatkunut korkotaso. Varainhoidossa olevan sijoitussal-kun realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot olivat yhteensä 0,1 milj. euroa (0,01 milj. eu-roa vuonna 2011). Vuokratulujen kattamiseen saatiin valtion vuokra-avustusta 13,6 milj. euroa (13,2 milj. euroa vuonna 2011).

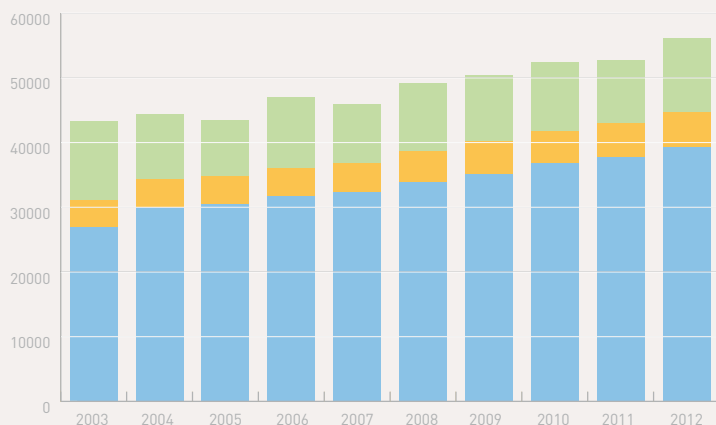
Toiminnan yleisavustus veikkausvoittovaroista oli 38,3 milj. euroa (36,6 milj. euroa vuon-na 2011). Avustuksen kasvu on voimassa olevan aiesopimuksen ehtojen mukainen. Ba-lettioppilaitoksen perus- ja ammatillisen opetuksen avustukset olivat 1,0 milj. euroa (1,0 milj. euroa vuonna 2011). Pääkaupunkiseudun kuntien rahoitussopimuksen mukaiset avustukset kasvoivat voimassa olevaan sopimukseen perustuvien indeksitarkistusten perusteella 0,2 milj. eurolla (5,4 milj. euroa 2012 ja 5,2 milj. euroa 2011). Valtion erityis-avustukset on myönnetty Balettioppilaitoksen erillishankkeisiin.

Oma pääoma vuoden 2012 lopulla oli 8,1 milj. euroa (5,0 milj. euroa vuonna 2011). Va-paata omaa pääomaa oli 7,9 milj. euroa (4,8 milj. euroa vuonna 2011).

Vuoden aikana ei tarvittu lainarahoitusta.

TOIMINNAN RAHOITUS

- Omarahoitus*
- Pääkaupunkiseudun kuntien avustukset**
- Valtion avustukset***

Valtion ja pääkaupunkiseudun kuntien avustukset sekä omarahoituksen osuus (milj. euroa)

* Luku sisältää lipputulot, muut toiminnan tuotot, sponsoritulot ja sijoitustuotot

** Luku sisältää Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien avustukset

*** Luku sisältää toiminta-avustuksen veikkausvoittovaroista sekä avustuksen Balettioppilaitokselle

Yritysyhteistyökumppaneina toimivat edellisen vuoden tapaan Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma ja Helsingin Sanomat, jotka ovat vuoden aikana antaneet Kansallisoopperalle sponsoritukea. Joulukuussa 2012 uusina yritysyhteistyökumppaneina aloittivat Dagmar Oy ja Clear Channel Oy.

Vuonna 2012 saatiin myös kohdennettua rahoitusta baletin juhluvuoden tapahtumiin. Sampo Pankki (nyk. Danske Bank) rahoittaa baletin kesäkiertuetta vuosina 2012–2013. Jane ja Aatos Erkon säätiön rahoituksen avulla voitiin toteuttaa Bostonin baletin vierailuesitykset. Svenska Kulturfonden puolestaan rahoitti n. 4 000 ruotsinkieliselle koululaiselle tarjottujen balettiesitysten pääsylippu- ja matkakulut.

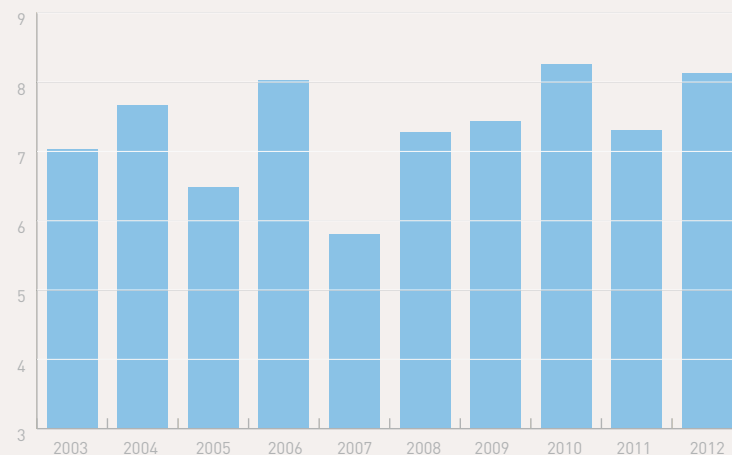
Kiinteistön ylläpidosta ja huollosta on tehty yhteistyösopimus valtion omistaman Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Lipunmyynti toteutetaan hyödyntämällä Lippupiste Oy:n järjestelmää ja myyntiverkostoa. Sijoitustoiminnasta on käydyt tarjouskierroksen perusteella tehty varainhoitosopimus Nordea Investment Management Oy:n kanssa.

Kansallisooppera noudattaa hankintatoimissaan julkisen hankintalain säännöksiä. Vuoden 2012 aikana kilpailutettiin seuraavat palvelukokonaisuudet: perustietotekniset palvelut (Javerdel Oy), työterveyspalvelut (Mehiläinen Oy), turvallisuuspalvelut (Securitas Oy). Lisäksi aloitettiin kuljetus- ja logistiikkapalveluiden kilpailutus. Aikaisempien vuosien kilpailutuksen tuloksena on yhteistyökumppaneiksi valittu Kanresta Oy (ravintolapalvelut), Elisa Oyj (puhelin- ja sähköpostipalvelut) ja If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (vahinkovakuutukset).

Oopperan Tukisäätiö myönsi aiempien vuosien tapaan apurahoja ooppera- ja balettitaide- edustaville luoville ja esittäville taiteilijoille sekä Oopperan työntekijöille ammatitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Tukisäätiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Matti Ahde ja asiamiehen tehtävää on hoitanut Kansallisoopperan kirjjanpito-päällikkö Marjaana Niemi.

YHTEISTYÖKUMPPANIT

NÄYTÄNTÖTUOTOT

Näytäntötuotot (milj. euroa)

Vuonna 2007 päänäyttämö oli suljettu 6 kk:n ajan peruskorjauksen vuoksi.

TOIMINNAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Yleisön oopperaa ja balettia kohtaan osoittaman mielenkiinnon säilyttämiselle ja kasvattamiselle asettavat haasteita kilpailu vapaa-ajan käytöstä sekä kulttuuri-, urheilu- ja muun elämystarjonnan kasvu. Lisäksi yleinen epävarmuus talouden kehityksestä niin Suomessa kuin muualla maailmassa muuttaa myös kulttuurista kiinnostuneen yleisön ostokäyttäytymistä entistä varovaisempaan suuntaan.

Kasvavaan kilpailuun ja yleisön vaatimuksiin vastaaminen edellyttää ketteryyttä ja joustavuutta ohjelmistosuunnittelussa ja jatkuvaa panostusta korkeaan taiteelliseen tasoon käytettävissä olevien resurssien puitteissa. Samalla on tärkeää edelleen vahvistaa Suomen Kansallisoopperan asemaa koko kansan ooppera- ja balettitalona jatkamalla hyvin alkanutta kiertuetoimintaa ja tekemällä yhteistyötä TV- ja radioyhtiöiden kanssa.

Kansallisoopperan toiminnan rahoitus on pitkällä aikavälillä riippuvainen julkisen talouden kehityksestä. Valtion ja kuntien kasvavat rahoituspaineeet ovat selkeästi heijastumassa Kansallisoopperan rahoitukseen. Vuoden 2012 keväällä saatiin tietoa valtion avustuksen jäädyttämisestä vuodelle 2013 ja sen supistamissuunnitelmista vuodelle 2014, opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa aiemmin

solmitusta sopimuksesta poiketen. Tästä syystä pääkaupunkiseudun kunnat varoittivat syksyllä oman avustuksensa pienenemisestä, ja Espoo ja Vantaa irtisanoivat vuosiksi 2009–2013 solmitun yhteistyösopimuksen. Kaupungit ovat ilmoittaneet halustaan neuvotella uudet sopimusehdot vuonna 2014 alkavalle sopimuskaudelle.

Rahoituspäätösten lyhyt aikajänne vaikeuttaa toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua. Tulevan ohjelmiston suunnittelun aikajänne on tuotantorakenteen ja vierailevien taiteellisten resurssien varmistamistarpeen vuoksi pitkä. Sopimuksia on solmittava ja tuotantosuunnitelmat vahvistettava 3–5 vuotta ennen varsinaista esitysvuotta, kun julkisen rahoituksen lopullinen määrä vahvistetaan vuodeksi kerrallaan.

Sisäisistä riskeistä keskeisin liittyy tulevan ohjelmiston houkuttelevuuteen ja ohjelmistopäätösten oikea-aikaiseen toimeenpanoon ja sitä kautta esitysten yleisömenestykseen ja lipputuloihin.

Yleinen eliniän pidentyminen ja ansiotason nousu kasvattavat tanssijoiden ja laulajien lisäeläkekustannuksia myös tulevina vuosina. Kasvavat lisäeläkekustannukset kaventavat systemaattisesti Kansallisoopperan tulevien vuosien taloudellista liikkumavaraa.

Näyttämötekniisiin toimintoihin ja kiinteistön hallintaan liittyviin riskeihin varaudutaan ennakoivalla, säännöllisellä ja jatkuvalla huoltotoiminnalla, henkilöstön koulutuksella ja varamiesjärjestelyillä. Esityksen keskeytymisen tai peruuntumisen sekä henkilön ja muihin toiminnan riskeihin on lisäksi varauduttu kattavin vakuutuksin.

Vuoden 2012 aikana on myös kiinnitetty erityistä huomiota tietoteknisten ja tietoturvariskien ennaltaehkäisyyn. Tietoteknisen ympäristön toimintavarmuuden parantamiseksi kaikki perustietotekniikan toiminnot ulkoistettiin ammattimaiselle palveluntoimittajalle. Tietoturvaohjeistus päivitettiin ja koko henkilöstölle järjestettiin kattava tietoturvakoulutus.

Kansallisooppera hallitsee toimintaansa kohdistuvia riskejä parhaiten toimimalla aktiivisesti asetettujen strategisten päämäärien mukaisesti, tarjoamalla korkealaatuisia esityksiä, olemalla koko kansan oopperatalo ja toimimalla kaikilta osin mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti.

HALLINTO JA TOIMINTAPERIAATTEET

Suomen Kansallisoopperan säätiön toimielimet ovat hallitus ja hallintoneuvosto.

Toiminnan lähtökohtana on avoin ja tehokas hallinnointi sekä hyvä hallintotapa. Hallinnointiperiaatteet perustuvat säätiölakiin ja Säätiön sääntöihin, ja ne on kirjattu Säätiön hallituksen hyväksymiin johtosääntöön, taloussääntöön sekä hallituksen ja hallintoneuvoston työjärjestyksiin. Johtosääntö määrittelee hallituksen ja toimivan johdon välisen toimivallan ja työnjaon. Pääjohtaja voi siirtää toimivaltaansa muille johtajille delegointipäätöksellä. Taloussäännössä määrätään sisäisen taloudenpidon säännöt ja valtuudet. Taloussäännön kokonaisuudistus toteutettiin vuonna 2012. Säätiön corporate governance -säännöstö sisältää myös esteellisyyttä koskevan ohjeistuksen, toimielinten päätöksentekomenettelyä koskevat määräykset koskien esimerkiksi läsnäolo-oikeutettujen ja henkilöstön edustajien oikeutta osallistua asioiden käsittelyyn hallituksessa, sekä hallituksessa käsiteltävien asioiden tiedottamista ja luottamuksellisuutta koskevat periaatteet.

HALLITUS

Hallitus hoitaa säätiölain mukaisesti Säätiön asioita ja edustaa Säätiötä. Hallituksen toimikausi

on kolme vuotta. Nykyisen hallituksen toimikausi päättyy huhtikuussa 2013 hallintoneuvoston varsinaiseen kokoukseen. Hallituksessa on 9 jäsentä. Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää hallituksen puheenjohtajan ja 4 muuta jäsentä ja pääkaupunkiseudun kaupungit yhteensä 4 jäsentä (Helsinki 2, Espoo 1 ja Vantaa 1).

Hallituksen puheenjohtaja on Sirkka Hämäläinen-Lindfors, varapuheenjohtaja Raija-Sinikka Rantala ja jäsenet Lasse Arvela, Hanna-Leena Hemming, Leif Jakobsson, Pentti Kivinen, Tuuli Kousa, Tapani Mäkinen ja Esa Ruuttunen. Hallituksen esittelijänä toimii pääjohtaja Päivi Kärkkäinen ja hallituksen sihteerinä lakimies Anita Prusila.

Lisäksi hallituksessa on kolme henkilöstön nimeämää läsnäolo-oikeutettua edustajaa, jotka ovat Panu Sirkkiä (28.11.2012 asti), Kalle Rannikko (29.11.2012 lukien), Patrik Stenström ja Jouka Valkama.

Hallituksen tehtävänä on mm.

- vastata säätiölain mukaisesti Suomen Kansallisoopperan toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä ja siitä, että Säätiön varat sijoitetaan varmasti ja tuloa tuottavalla tavalla
- nimittää pääjohtaja ja muut johtajat, päättää johtajien tehtävistä, työnjaosta ja palkkauksesta

- päättää Kansallisoopperan perusorganisaatiosta
- päättää Säätiön säännöistä ja hallinnointiperiaatteista
- päättää Kansallisoopperan strategiasta ja ohjelmistopolitiikan periaatteista
- päättää budjetista sekä vahvistaa toimintasuunnitelma ohjelmistoinen
- vastata tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta
- päättää lainanotosta, vakuussitoumuksista ja merkittävistä investoinneista
- vahvistaa henkilöstön työsuhteiden yleiset perusteet ja työehtosopimusten yleiset linjat ja päättää lisäeläkkeistä

Hallituksen puheenjohtajan tehtävistä on määrätty hallituksen työjärjestyksessä.

Hallitus on asettanut työvaliokunnan, tarkastusvaliokunnan, nimitysvaliokunnan sekä palkka- ja eläkevaliokunnan ja vahvistanut niille toimintaohjeet ja tehtävät. Valiokunnat valmistelevat hallituksen päätettäväksi tulevia asioita ja antavat niistä suosituksia hallitukselle.

Työvaliokunta valmistelee hallituksen kokouksessa käsiteltäviksi tulevat asiat. Työvaliokuntaan kuuluvat Sirkka Hämäläinen-Lindfors (pj.) Raija-Sinikka Rantala (vpj.) ja pääjohtaja Päivi Kärkkäinen. Pää-

johtaja Päivi Kärkkäinen osallistuu myös muiden valiokuntien toimintaan. Työvaliokunta kokoontui vuonna 2012 yksitoista (11) kertaa.

Nimitysvaliokunta valmistelee johdon nimitys- ja palkkausasioita, johdon evaluointia ja organisaation kehittämistä. Nimitysvaliokunnan jäsenet ovat Sirkka Hämäläinen-Lindfors (pj.), Pentti Kivinen (vpj.) ja Esa Ruuttunen. Nimitysvaliokunta kokoontui vuoden aikana kolme (3) kertaa.

Tarkastusvaliokunta valmistelee tilinpäätöstä, budjettia ja budjettiseurantaa, taloudellista raportointia, hallinnointiperiaatteiden toteutumista ja riskienhallintaa. Tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat Tapani Mäkinen (pj.), Tuuli Kousa (vpj.) ja Esa Ruuttunen. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden aikana viisi (5) kertaa.

Palkka- ja eläkevaliokunta valmistelee henkilöstön palkkaus- ja palvelussuhdeasioiden sekä lisäeläkejärjestelmän linjauksia. Palkka- ja eläkevaliokunnan jäsenet ovat Lasse Arvela (pj.), Leif Jakobsson (vpj.) ja Hanna-Leena Hemming. Palkka- ja eläkevaliokunta kokoontui vuoden aikana kaksi (2) kertaa.

Hallitus kehittää toimintaansa säännöllisesti hallitustyöskentelyn itsearvioinnin perusteella.

Hallitus kokoontui vuonna 2012 yksitoista (11) kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti hallituksen varsinaisiin kokouksiin oli 89 %. Lisäksi hallitus piti strategiaseminaarin. Opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistamat hallituksen palkkiot vuonna 2012 olivat yhteensä 37 870 euroa.

HALLINTONEUVOSTO

Hallintoneuvoston yhteensä 20 jäsentä ja varajäsentä nimeävät opetus- ja kulttuuriministeriö, pääkaupunkiseudun kaupungit ja Kansallisoopperan henkilöstö sekä hallintoneuvosto itse. Hallintoneuvoston puheenjohtaja on presidentti Martti Ahtisaari ja varapuheenjohtaja Martti Häikiö.

Hallintoneuvoston toimikausi on kolme vuotta. Nykyisen hallintoneuvoston toimikausi päättyy huhtikuussa 2013 hallintoneuvoston varsinaiseen kokoukseen. Hallintoneuvoston kokoonpano on toimintakertomuksen liitteenä. Hallintoneuvoston sihteerinä toimii Kansallisoopperan lakimies Anita Prusila.

Hallintoneuvoston tehtävänä on Säätiön sääntöjen mukaan mm.

- valvoa Säätiön hallintoa
- vahvistaa Säätiön toimintakertomus ja tilinpäätös
- ylläpitää yhteiskuntasuhteita

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2012 kaksi (2) kertaa.

Hallintoneuvoston jäsenille ei makseta kokouspalkkioita.

KANSALLISOOPPERAN JOHTO

Kansallisoopperan pääjohtajana on toiminut Päivi Kärkkäinen. Pääjohtajan tehtävät on määritelty Säätiön säännöissä ja hallituksen vahvistamassa johtosäännössä. Tehtäviä ovat mm.

- Kansallisoopperan toiminnan ja hallinnon johtaminen

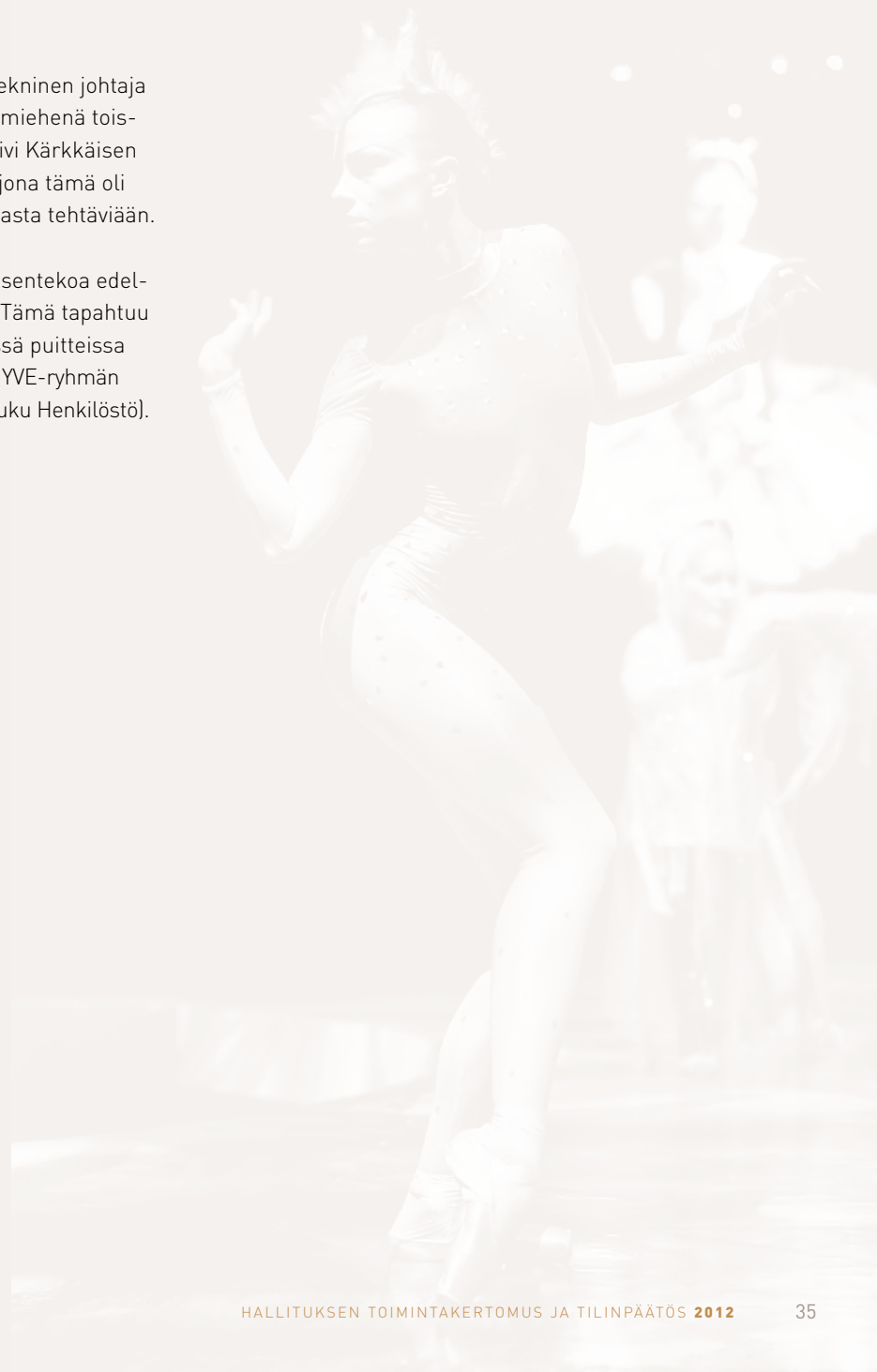
- vastuu Kansallisoopperan toiminnan pysymisestä hallituksen vahvistamassa budjetissa
- ohjelmiston sisällöstä päättäminen taiteellisten johtajien avustuksella
- hallitukselle esiteltävien asioiden valmistelu ja hallituksen päätösten toimeenpano
- Kansallisoopperan työntekijöiden rekrytointi sekä palkkaus- ja palvelussuhdeasiat

Pääjohtajan alaisina toimivat oopperan taiteellinen johtaja Mikko Franck, baletin taiteellinen johtaja Kenneth Greve, viestintäjohtaja Annukka Klinge (1.10.2012 lukien) ja tekninen johtaja Timo Tuovila. Johtajien tehtävistä on määrätty johtosäännössä. Oopperan taiteellinen johtaja vastaa oopperatuotannon toimialueen budjetista, taiteellisesta ja tuotannollisesta suunnittelusta, ohjelmistosta, henkilöstöstä ja tuotannosta. Baletin taiteellinen johtajan tehtävät ovat vastaavat, ja vastuualue käsittää balettituotannon toimialueen ja Balettiopilaitoksen. Viestintäjohtaja johtaa Kansallisoopperan viestintää, markkinointia, myyntiä sekä yritysten ja ystävyyhteistyötä sekä kehittää julkisuuskuvaa ja yksityisen rahoituksen saatavuutta. Tekninen johtaja vastaa tekniikan osastosta ja kiinteistöstä. Pääjohtaja on lisäksi delegoinut päätösvaltaansa alaisinaan toimiville johtajille, jotka raportoivat pääjohtajalle.

Hallinnointiperiaatteiden mukaisesti johtoryhmä valmistelee pääjohtajan apuna hallitukseen tulevia asioita ja juoksevia asioita, koordinoi johtamista ja toimii tiedonkulun kanavana. Johtoryhmään kuuluvat pääjohtaja ja linjajohtajat. Johtoryhmän sihteerinä toimii lakimies Anita Prusila.

Hallituksen päätöksen mukaisesti tekninen johtaja Timo Tuovila toimii pääjohtajan varamiehenä toistaiseksi. Tuovila toimi pääjohtaja Päivi Kärkkäisen sijaisena 31.3.2012 asti määräajan, jona tämä oli estynyt sairausloman vuoksi hoitamasta tehtäviään.

Sekä hallituksen että johdon päätöksentekoa edeltää keskustelu henkilöstön kanssa. Tämä tapahtuu sekä yhteistoimintalain edellyttämässä puitteissa että sisäisen tiedonkulun turvaavan HYVE-ryhmän säännöllisen tapaamisen avulla (ks. luku Henkilöstö).

VUODEN 2013 TOIMINNAN NÄKYMÄ JA TAVOITTEITA

Korkean taiteellisen tason vaaliminen käytettävissä olevien resurssien puitteissa, koko Suomen tavoittaminen sekä uusien yleisöryhmien löytäminen ja toiminnan sisäisen tehokkuuden kehittäminen ovat Kansallisoopperan keskeisiä tavoitteita myös vuonna 2013.

Kun tiedossa on jo nyt selvä valtion tuen vähentyminen aiempiin suunnitelmiin verrattuna, kaikki mahdolliset keinot tullaan käyttämään toiminnan sopeuttamiseksi muuttuneisiin taloudellisiin realiteetteihin. Vuodelle 2013 alun perin aiotuista oopperaensi-illoista on jo karsittu yksi, ja myös esitysten määrää vähennetään vuoden 2012 tasosta. Kansallisoopperan sisäistä toimintaa tehostetaan edelleen kehittämällä tuotannonsuunnittelua sekä vahvistamalla projektiosaamista. Henkilöstökustannusten kasvua hillitään mm. jatkamalla vuonna 2012 aloitettua tiukkaa rekrytointilinjaa, ulkoistamalla tukipalveluita, etsimällä keinoja lisäeläkekustannusten rajoittamiseen ja kehittämällä työehtosopimuksia.

Kansallisoopperan julkisuuskuvaan liittyvän strategian työstäminen käynnistettiin vuoden 2012 lopulla. Työstämistä jatketaan yhteistyössä henkilöstön kanssa ja strategiaa ryhdytään toteuttamaan asteittain vuoden 2013 aikana. Uusien yhteistyökumppaneiden etsimistä ja uusien yhteistyömuotojen luomista pyritään uuden viestintäjohtajan ja

viestintäorganisaation tuella aktivoimaan merkittävästi. Omien tulojen määrää pyritään muutenkin lisäämään monin eri keinoin.

Yhteistyölle eri taidelaitosten, taidekentän vapaiden ryhmien sekä oppilaitosten kanssa määritetään selkeät tavoitteet, joiden toteutumista pyritään myös mittaamaan.

Suomen Kansallisbaletti on kutsuttu keväällä 2013 esiintymään Moskovan Bolšoi-teatteriin ensimmäistä kertaa historiansa aikana. Ohjelmassa on mm. alkuperäisen mukaiseksi rekonstruoitu *Kevätuhri*. Esitykset nähdään osana festivaalia, jonka Bolšoi järjestää *Kevätuhrin* 100-vuotisjuhlan kunniaksi.

Vuoden 2013 elokuussa oopperan taiteellisena johtajana aloittaa Lilli Paasikivi. Hän on osallistunut suunnittelutyöhön jo vuoden 2012 aikana.

Kansallisoopperan orkesteri toteuttaa konsertti-kiertueen syksyn 2013 aikana lähes 10 paikkakunnalla Etelä-Suomessa, ja Kansallisbaletti toteuttaa jälleen laajan kotimaan kiertueen kesällä Danske Bankin tuella. Myös tallenteet lisäävät Kansallisoopperan tuotannon saavutettavuutta: vuoden aikana ilmestyy muun muassa DVD *Robin Hood* -oopperasta.

Yleisöyhteistyö vie osaltaan Kansallisoopperan toimintaa laajalti eri puolille Suomea erilaisten esitysten ja projektien keinoin. Uusi koululaisooppera *Hölmöläiset* valmistuu ensi-iltaan toukokuussa, ja sen avulla 5.–6.-luokkalaisten yhteensä 13 koulussa tutustuvat vuoden aikana omakohtaisesti oopperan tekemiseen. Uusi pienisooppera *Leijonankesyttäjät* pyrkii puolestaan syksyllä tavoittamaan sekä lapsia että eläkeikäisiä.

Yleisöyhteistyön tuttuja, moninaisia toimintamuotoja täydentämään järjestetään toukokuussa ensi kertaa virkistyspäivä omaishoitajille. 50 vantaalaista omaishoitajaa viettää yhteisen päivän Oopperassa. Ryhmä näkee *Prinsessa Ruusunen* -baletin harjoituksen, nauttii lounasta ja tutustuu oopperatalon kulissien takaiseen elämään.

TULOSLASKELMA 2012–2011

(Luvut 1 000 euroa)

	Liitetieto	1.1.–31.12.2012	1.1.–31.12.2011
Näytäntötuotot		8 135	7 312
Muut varsinaisen toiminnan tuotot		2 993	2 292
TOIMINNAN TUOTOT YHT.		11 128	9 604
Palkat ja palkkiot	(2)	-31 479	-32 612
Eläkekulut	(3)	-7 961	-8 308
Muut henkilösivukulut		-1 897	-2 023
Muut henkilökuntakulut		-1 711	-1 700
Henkilöstökulut yht.	(2)	-43 048	-44 643
Poistot	(5)	-1 044	-962
Tuotantokulut		-2 997	-2 583
Viestinnän kulut		-1 683	-1 874
Hallinto- ja muut kulut		-1 349	-1 381
Kiinteistö- ja kalustokulut	(4)	-16 545	-16 064
Valtion vuokra-avustukset	(4)	13 635	13 153
Muut kulut yht.		-8 939	-8 749
TOIMINNAN KULUT YHT.		-53 031	-54 354
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ		-41 903	-44 750
Sijoitustoiminnan tuotot		258	45
Sijoitustoiminnan kulut		-5	-40
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut yht.		253	5
OMATOIMINEN KULUJÄÄMÄ		-41 650	-44 745
AVUSTUKSET			
Valtion yleisavustus		38 260	36 640
Valtion avustus balettioppilaitokselle		1 029	1 032
Muut avustukset		20	150
Valtion avustukset		39 309	37 822
Helsingin kaupungin avustus		3 645	3 522
Espoon kaupungin avustus		1 083	1 047
Vantaan kaupungin avustus		612	592
Kauniaisten kaupungin avustus		76	73
Kaupunkien avustukset		5 416	5 234
Yleisavustukset yht.		44 725	43 056
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ		3 075	-1 689

TASE 2012–2011

(Luvut 1 000 euroa)

VASTAAVAA	Liitetieto	31.12.2012	31.12.2011
PYSYVÄT VASTAAVAT	(7)		
Aineettomat hyödykkeet			
Tietohallinto-ohjelmat		195	26
Muut pitkävaikutteiset menot		1 195	1 388
		1 390	1 414
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		1 236	471
Sähkö-, valo- ja äänilaitteet		1 718	1 996
Soittimet		173	206
Keskeneräiset hankinnat		0	147
		3 127	2 820
Sijoitukset	(8)		
Asunto-osakkeet		973	716
		973	716
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Myyntisaamiset		643	544
Muut saamiset		298	344
Siirtosaamiset	(9)	233	240
		1 174	1 128
Rahoitusarvopaperit			
Lyhytaikaiset sijoitukset	(10)	7 056	7 899
		7 056	7 899
Rahat ja pankkisaamiset			
Rahat ja pankkisaamiset		8 003	3 427
		8 003	3 427
VASTAAVAA YHTEENSÄ		21 723	17 404

VASTATTAVAA	Liitetieto	31.12.2012	31.12.2011
OMA PÄÄOMA	(11)		
Peruspääoma		168	168
Käyttöpääoma		2 505	2 505
Kertynyt ylijäämä		2 329	4 018
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		3 075	-1 689
		8 077	5 002
VIERAS PÄÄOMA			
Pakolliset varaukset			
Eläkekulut		2 152	2 303
		2 152	2 303
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Saadut ennakkomaksut	(12)	2 468	1 873
Ostovelat		1 437	867
Muut lyhytaikaiset velat		741	754
Siirtovelat	(13)	6 848	6 605
		11 494	10 099
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		21 723	17 404

RAHOITUSLASKELMA

(Luvut 1 000 euroa)

	1.1.–31.12.2012	1.1.–31.12.2011
Varsinaisen toiminnan rahavirta		
Esittämisestä saadut maksut	8 612	7 422
Muusta toiminnasta saadut maksut	2 963	2 403
Maksut toiminnan kuluista	-65 074	-67 495
Valtion avustus toimitilojen vuokraan	13 635	13 153
Varsinaisen toiminnan rahavirta	-39 864	-44 517
 Rahavirta avustuksista		
Valtion avustukset	39 321	37 832
Kuntien avustukset	5 415	5 233
Rahavirta avustuksista	44 736	43 065
 Toiminnan rahavirta	4 872	-1 451
 Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 392	-1 723
Investointien rahavirta	-1 392	-1 723
 Sijoitustoiminnan rahavirta		
Maksetut korot ja maksut muista rahoituskuluista	-5	-40
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	258	46
Sijoitustoiminnan rahavirta	253	6
 Rahavirtojen muutos, lisäys (+)/vähennys (-)	3 733	-3 168
 Rahavarat tilikauden alussa	11 326	14 494
 Rahavarat tilikauden lopussa	15 059	11 326

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu voimassaolevan kirjanpitolainsäädännön mukaisesti.

Muut kuin euromääräiset saatavat ja velat on muunnettu Euroopan keskuspankin viralliseen kurssiin tilinpäätöshetkellä. Toiminnan tuotot ja kulut on jaksotettu suoriteperusteisesti. Tuotantoon liittyvät kulut on kuitenkin kirjattu pääsääntöisesti syntymähetkeen. Näytäntötuotot on jaksotettu esitystoimintaan perustuen sille tilikaudelle, jolla esitys on ollut. Saadut valtion, kuntien ja muut avustukset on tuloutettu kirjanpidossa määrärahapäätösten mukaisille kausille. Vakuutusyhtiöiltä saadut palkkakorvaukset on kirjattu palkkakulujen vähennykseksi. Kiinteistön ylläpidon ja huollon veloitukset kiinteistön omistajalta on kirjattu tuottoihin.

Pysyvät vastaavat on kirjattu hankintamenoa ja poistetaan suunnitelman mukaan niiden taloudellisena pitoaikana. Saamiset, sijoitukset ja rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu nimellisarvoon ja hankinta-arvoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

2. HENKILÖSTÖ

2.1. HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

	31.12.2012	31.12.2011
Kuukausipalkkaisen henkilöstön määrä		
Vakituiset työsuhteet	452	460
Määräaikaiset työsuhteet	77	77
Kuukausipalkkainen henkilöstö yht.	529	537

Kuukausipalkkainen henkilöstö ammattiryhmittäin vuoden lopussa

Laulusolistit	17	19
Kuorolaulajat	49	52
Orkesterimuusikot	112	110
Balettitanssijat	71	77
Balettioppilaitos	12	9
Muut taiteelliset ja tuotannolliset tehtävät	55	55
Tekniset työntekijät	170	168
Yleishallinto	43	47
Kuukausipalkkainen henkilöstö yht.	529	537

Kuukausipalkkainen henkilöstö ammattiryhmittäin keskimäärin vuoden aikana

	2012 Keskimäärin	2011 Keskimäärin
Laulusolistit	18	19
Kuorolaulajat	53	55
Orkesterimuusikot	111	111
Balettitanssijat	71	73
Balettioppilaitos	11	9
Muut taiteelliset ja tuotannolliset tehtävät	57	58
Tekniset työntekijät	166	168
Yleishallinto	45	45
Kuukausipalkkainen henkilöstö yht.	532	538

	1.1.–31.2012	1.1.–31.2011
Tuntipalkkaiset työntekijät	187	194
Vierailevat taiteilijat ja muut suoritepalkkaiset tehtävät	727	955

Tuntipalkkaisiin työntekijöihin sekä vieraileviin taiteilijoihin ja muihin suoritepalkkaisiin tehtäviin on laskettu vuoden aikana näissä tehtävissä toimineiden henkilöiden yhteismäärä. Tuntipalkkaista työvoimaa on käytetty lähinnä tekniikan ja myynnin tehtävissä. Kaikista tuntipalkkaisista, vierailija- ja muista suoritepalkkaisista tehtävistä n. 80 % liittyy taiteelliseen toimintaan.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Luvut 1 000 euroa)

2.2. HENKILÖSTÖKULUT

	1.1.–31.12.2012	1.1.–31.12.2011
Kokoaikainen henkilöstö		
Palkat	25 556	26 016
Eläkemenot	7 350	7 373
Muut henkilösivukulut	1 651	1 690
Muut henkilökuntakulut	1 444	1 496
Kokoaikainen henkilöstö yht.	36 001	36 575
Tuntipalkkaiset työntekijät		
Palkat	1 203	1 294
Eläkekulut	193	230
Muut henkilösivukulut	77	82
Tuntipalkkaiset työntekijät yht.	1 473	1 606
Vierailijat		
Palkkiot	4 720	5 302
Eläkekulut	419	705
Muut henkilösivukulut	168	251
Muut henkilökuntakulut	267	204
Vierailijat yht.	5 574	6 462
HENKILÖSTÖKULUT YHT.	43 048	44 643

Kokoaikaisen henkilöstön muut henkilökuntakulut sisältävät työterveyshuollon kulut, päivä-, puku- ja soitinrahat, matka- ja majoituskulut, ruokailukulut, rekrytointikulut sekä kuntoliikuntakulut. Vierailijoiden muut henkilökuntakulut ovat matka- ja majoituskuluja. Hallintoneuvoston jäsenille ei ole maksettu palkkaa tai palkkioita hallintoneuvostossa toimimisesta.

Hallituksen jäsenten kokouspalkkiot tilikaudelta olivat yhteensä 37 870 euroa (38 120 euroa vuonna 2011). Hallitus kokoontui tilikaudella yksitoista (11) kertaa. Lisäksi hallitus piti strategiaseminaarin. Hallituksen jäsenten keskimääräinen kokouksiin osallistumisprosentti oli 89 %. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa hallituksen kokouspalkkiot. Säätiön lähipiirin muodostavat KPA 2:7B §:n ja IAS24:n mukaan Oopperan Tukisäätiö, pääjohtaja sekä Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet. Säätiöllä ei ole ollut tilikaudella KPA 2:7 B:ssä mainitunlaisia lähipiiritapahtumia.

Kansallisoopperan johtajille maksettiin tilikaudella palkkoja 586 968 euroa johtajan tehtävistä (538 594 euroa v. 2011). Vuoden 2012 palkat sisältävät pääjohtajan sijaisjärjestelyihin ja tulevaan oopperan taiteellisen johtajan vaihtumiseen liittyvät ylimääräiset korvaukset sekä uuden viestintäjohtajan palkan 1.10.2012 alkaen.

3. SÄÄTIÖN ELÄKEJÄRJESTELYT JA ELÄKEKULUJEN JAKSOTUS

Säätiön henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiössä. Säätiön laulajilla ja tanssijoilla sekä osalla muuta henkilökuntaa on lisäeläketurva, joka on samoin järjestetty vakuutuksella. Lisäeläketurva koskee pääasiassa niitä laulajia ja tanssijoita, jotka ovat vakituksessa työsuhteessa Kansallisopperaan. Lakisääteisiin eläkeisiin ja lisäeläkkeisiin liittyvät vakuutusmaksut kirjataan vuosittain kuluksi. Lisäeläkevastuu, joka liittyy määrääkaisten laulajien ja tanssijoiden työsuhteisiin, sisältyy taseen pakollisiin varauksiin.

4. KIINTEISTÖJEN VUOKRAKULUT JA VALTION VUOKRA-AVUSTUKSET

Oopperatalo ja lavastevaratot Nurmijärvellä ovat Suomen valtion omistamia ja Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimia kiinteistöjä. Oopperatalosta maksettiin v. 2012 vuokraa 13,0 milj. euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt tähän erillisen 13,0 milj. euron suuruisen avustuksen. Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimien lavastevaretojen vuokrat v. 2012 olivat yhteensä 0,6 milj. euroa, avustusta niihin saatiin 0,6 milj. euroa. Valtion vuokra-avustukset on tuloslaskelmassa kirjattu vuokratulujen vähennykseksi. Muilta kuin Senaatti-kiinteistöiltä vuokrattujen tilojen vuokrat olivat 1,1 milj. euroa (1,1 milj. euroa 2011). Näihin vuokriin ei ole saatu valtion vuokra-avustusta.

Vuonna 2012 valmistui Pohjola Vakuutus Oy:n rakennuttamana lavastevarasto Nurmijärven Ilvesvuoreen. Kansallisoppera otti lavastevareston tilat käyttöönsä pitkäaikaisella vuokrasopimuksella 1.6.2012 alkaen.

5. POISTOSUUNNITELMAN PERUSTEET

Käyttöomaisuuteen aktivoidaan sellaiset hankinnat, joiden taloudellinen pitoaika on yli 3 vuotta. Hankinta-arvoltaan alle 3 000 euron arvoiset yksittäiset lisenssit, pienkoneet ja -laitteet kirjataan kuitenkin olennaisuuden periaatteen nojalla juoksevasti kuluksi.

Pysyvien vastaavien poistosuunnitelmat:

Tietohallinto-ohjelmat	Suunnitelman mukainen tasapoisto 3–10 vuodessa
Muut pitkävaikutteiset menot	Suunnitelman mukainen tasapoisto 5–10 vuodessa
Koneet ja kalusto	Suunnitelman mukainen tasapoisto 3–10 vuodessa
Sähkö-, valo- ja äänilaitteet	Suunnitelman mukainen tasapoisto 3–10 vuodessa
Soittimet	Suunnitelman mukainen tasapoisto 3–10 vuodessa

Suunnitelman mukainen poistoaika määräytyy hankintakohtaisesti ja lasketaan kuukausikohtaisesti.

6. TILINTARKASTUSYHTEISÖILLE MAKSETUT PALKKIOT

	31.12.2012	31.12.2011
Varsinaisesta tilintarkastuksesta	26	24
Veroneuvonnasta	3	5
Muista palveluista	8	3
Yhteensä	37	32

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Luvut 1 000 euroa)

7. AINEETTOMIEN JA AINEELLISTEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	31.12.2012	31.12.2011
TIETOHALLINTO-OHJELMAT		
Hankintameno 01.01.	618	618
Kertyneet poistot 01.01.	-592	-551
Menojäännös 01.01.	26	67
+ Lisäykset tilikauden aikana	210	0
	236	67
- Tilikauden poisto	-41	-41
Kirjanpitoarvo 31.12.	195	26
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT		
Hankintameno 01.01.	1 613	424
Kertyneet poistot 01.01.	-225	-43
Menojäännös 01.01.	1 388	381
+ Lisäykset tilikauden aikana	9	1 188
	1 397	1 569
- Tilikauden poisto	-202	-181
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 195	1 388
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
KONEET JA KALUSTO		
Hankintameno 01.01.	3 031	2 890
Kertyneet poistot 01.01.	-2 560	-2 358
Menojäännös 01.01.	471	532
+ Lisäykset tilikauden aikana	1 039	141
	1 510	673
- Tilikauden poisto	-274	-202
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 236	471
SÄHKÖ-, VALO- JA ÄÄNILAITTEET		
Hankintameno 01.01.	6 447	6 411
Kertyneet poistot 01.01.	-4 451	-3 980
Menojäännös 01.01.	1 996	2 431
+ Lisäykset tilikauden aikana	186	36
	2 182	2 467
- Tilikauden poisto	-464	-471
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 718	1 996

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Luvut 1 000 euroa)

	31.12.2012	31.12.2011
SOITTIMET		
Hankintameno 01.01.	1 342	1 342
Kertyneet poistot 01.01.	-1 136	-1 068
Menojäännös 01.01.	206	274
+ Lisäykset tilikauden aikana	30	0
	236	274
- Tilikauden poisto	-63	-68
Kirjanpitoarvo 31.12.	173	206
 KESKENERÄISET HANKINNAT		
Hankintameno 01.01.	147	804
+ Lisäykset tilikauden aikana	0	384
- Vähennykset/siirto edelliseltä tilikaudelta	-147	-1 041
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	147
 AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ		
Hankintameno 01.01.	13 198	12 488
Kertyneet poistot 01.01.	-8 964	-8 001
Menojäännös 01.01.	4 234	4 487
+ Lisäykset tilikauden aikana	1 474	1 749
- Vähennykset/siirrot valmiisiin hankkeisiin	-147	-1 040
	5 561	5 196
- Tilikauden poisto	-1 044	-962
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 517	4 234

8. SIJOITUKSET ASUNTO-OSAKKEISIIN

	31.12.2012	31.12.2011
Hankintameno 01.01.	716	0
+ Lisäykset tilikauden aikana	257	716
Kirjanpitoarvo 31.12.	973	716

Tilikauden aikana hankittiin asunto-osakkeet yhteen vierasasuntona käytettävään asuntoon.
Edellisellä tilikaudella hankittiin kolme asuntoa.

9. SIIRTOSAAMISET

	31.12.2012	31.12.2011
Henkilöstökuluihin liittyvät siirtosaamiset	165	166
Jaksotetut ostolaskut	55	16
Muut siirtosaamiset	13	58
Siirtosaamiset yht.	233	240

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Luvut 1 000 euroa)

10. LYHYTAIKAISET SIJOITUKSET

RAHOITUSARVOPAPERIT

Rahasto-osuudet

Käypä arvo

Kirja-arvo

Arvoero

Määräaikaiset talletukset

Käypä arvo

Kirja-arvo

Arvoero

Rahoitusarvopaperit yht.

Käypä arvo

Kirja-arvo

Arvoero

31.12.2012

31.12.2011

7 881

7 056

825

0

0

0

7 881

7 056

825

7 057

6 899

158

1 000

1 000

0

8 057

7 899

158

11. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Peruspääoma

Käyttöpääoma

Kertynyt ylijäämä tilikauden alussa

Tilikauden ylijäämä/alijäämä

Kertynyt ylijäämä tilikauden lopussa

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ

31.12.2012

31.12.2011

168

2 505

2 329

3 075

5 404

8 077

168

2 505

4 018

-1 689

2 329

5 002

12. SAADUT ENNAKKOMAKSUT

Ennakkoon saadut maksut esityksistä

Ennakkomaksu ravintolatoiminnan vuokrasta

Muut ennakkomaksut

Ennakkomaksut yht.

31.12.2012

31.12.2011

2 322

62

84

2 468

1 734

113

26

1 873

13. SIIRTOVELAT

	31.12.2012	31.12.2011
Lomapalkkajaksotus sivukuluineen	3 872	3 949
Lisäeläkekulujen jaksotus	937	987
Muut palkkajaksotukset sivukuluineen	810	938
Työeläkevelka	386	162
Muiden sosiaalivakuutusten velka	157	113
Muut kulujen jaksotukset	686	456
Siirtovelat yht.	6 848	6 605

14. VASTUUT

14.1. VUOKRAVASTUUT JA VUOKRA-AVUSTUKSET

	31.12.2012	31.12.2011
Leasing-vuokrat seuraavalle vuodelle	138	135
Seuraaville 4 vuodelle	148	207
Leasing-vuokravastuu yht.	286	342
Voimassaolevat pitkäaikaiset vuokrasopimukset		
Vuokrat seuraavalle vuodelle, oopperatalo	13 340	12 999
Saatavat avustukset seuraavalle vuodelle	-13 340	-12 999
	0	0
 Vuokrat seuraavalle vuodelle, muut vuokrat	1 671	1 023
Vuokrat seuraaville 4 vuodelle, muut vuokrat	6 521	3 625

14.2. MUUT VASTUUT

	31.12.2012	31.12.2011
Pantatut osakkeet		
As. Oy Runeberginkatu 51 osakenumerot 516-574	244	0
 Takaukset muiden puolesta		
Baijerin valtionooppera	25	0
MUUT VASTUUT YHTEENSÄ	269	0

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Luvut 1 000 euroa)

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

(Luvut 1 000 euroa)

15. BALETIN 90-VUOTISJUHLAVUOSI

1.1.–31.12.2012

Juhlavuoden erityistapahtumien kulut

Till baletten! -hanke Svenska Kulturfondenin tuella	205
Baletin 90-vuotisjuhлагаalat	136
Bostonin baletin vierailu Jane ja Aatos Erkon säätiön tuella	236
Ulkoilmatapahtuma Senaatintorilla Danske Bankin tuella	76
Baletin kesäkiertue Suomessa Danske Bankin tuella	116
Juhlavuoden erityishankkeet yhteensä	769

Juhlavuoden oheistapahtumat ja -tuotteet

Näyttelyt, edustustilaisuudet, oheistuotteet	72
Juhlavuoden oheistapahtumat ja -tuotteet yhteensä	72

Juhlavuoden erilliskustannukset yhteensä	841
---	------------

Juhlavuosisankkeiden rahoitus

Yksityiset tuet	437
Lipputulot ja oheistuotteiden myynti	335

Baletin juhlavuoden nettokustannukset	69
--	-----------

16. BALETTIOPPILAITOKSEN VAIKUTUS SÄÄTIÖN TULOKSEEN

Suomen Kansallisoopperan säätiön alaisuudessa toimii Balettioppilaitos, jonka toiminta on jaettu ammatilliseen opetukseen ja perusopetukseen. Balettioppilaitoksen henkilökunta on työsuhteessa Kansallisoopperan säätiöön. Ammatillinen opetus on opetus- ja kulttuuriministeriön valvoma taidealan koulutusta, jota varten Säätiö on saanut erillisen määrärahan oppilaslukumäärään perustuen. Ammatillisen opetuksen järjestämisluvan mukainen oppilasmäärä oli keskimäärin 30 oppilasta vuonna 2012 ja perusopetuksen oppilasmäärä oli 161. Balettioppilaitoksen perusopetukseen on myös saatu avustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Balettioppilaitoksen tuloslaskelma

Ammatillinen opetus

	1.1.–31.12.2012	1.1.–31.12.2011
Toiminnan tuotot	38	31
Henkilöstökulut	-496	-487
Kiinteistökulut	-340	-306
Muut kulut	-31	-42
Toiminnan kulujäämä	-829	-804
Valtion avustukset	758	779
Toiminnan alijäämä	-71	-25

Balettioppilaitoksen tuloslaskelma

Perusopetus

	1.1.–31.12.2012	1.1.–31.12.2011
Toiminnan tuotot	140	120
Henkilöstökulut	-564	-533
Kiinteistökulut	-106	-127
Muut kulut	-43	-42
Toiminnan kulujäämä	-573	-582
Valtion avustukset	291	253
Toiminnan alijäämä	-282	-329

Balettioppilaitoksen vaikutus Kansallisoopperan tulokseen yhteensä

	-353	-354
--	------	------

SUOMEN KANSALLISOOPPERAN SÄÄTIÖN HALLITUKSEN VUODEN 2012 TOIMINTAKERTOMUKSEN
JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 21. maaliskuuta 2013

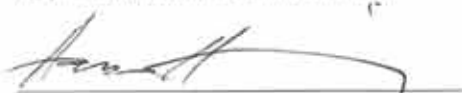
Sirkka Hämäläinen-Lindfors, hallituksen pj.

Raija-Sinikka Rantala, hallituksen vpj.

Lasse Arvela

Hanna-Leena Hemming

Leif Jakobsson

Pentti Kivinen

Tuuli Kousa

Tapani Mäkinen

Esa Ruuttunen

Päivi Kärkkäinen, pääjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 21. maaliskuuta 2013

Jari Härmälä, KHT

Joakim Rehn, KHT

Heidi Vierros, KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Suomen Kansallisoopperan säätiön hallintoneuvostolle

Olemme tilintarkastaneet Suomen Kansallisoopperan säätiön kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2012. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja pääjohtajan vastuu

Hallitus ja pääjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Pääjohtaja vastaa siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä säätiölain edellyttämistä seikoista. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyyttä, ja siitä, ovatko hallituksen jäsenet syöllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus säätiötä kohtaan, taikka rikkoneet säätiölakia tai säätiön sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on säätiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon säätiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lakiin perustuvat lausunnot

Säätiön varat on asianmukaisesti sijoitettu ja säätiön toimielimien jäsenille maksettuja palkkioita on pidettävä kohtuullisina. Säätiön tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot säätiön toiminnasta.

Helsingissä, 21. maaliskuuta 2013

Jari Härmälä
KHT

KPMG Oy Ab
Mannerheimintie 20 B
00100 HELSINKI

Heidi Vierros
KHT

KPMG Oy Ab
Mannerheimintie 20 B
00100 HELSINKI

Joakim Rehn
KHT

Revco Grant Thornton Oy
Paciuksenkatu 27
00270 HELSINKI

SUOMEN KANSALLISOOPPERAN SÄÄTIÖ
HALLINTONEUVOSTO

*Suomen Kansallisoopperan säätiön hallintoneuvoston
puheenjohtaja presidentti Martti Ahtisaari ja
varapuheenjohtaja professori Martti Häikiö*

Varsinainen jäsen

Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämät (8)

Presidentti Martti Ahtisaari, puheenjohtaja
Yliasiamies Antti Arjava
Kuvataiteilija Sinikka Hurskainen
Espoon kaupunginvaltuuston pj. Jyrki Kasvi
Kansanedustaja Elisabeth Naucclér
Kansanedustaja Aila Paloniemi
Toiminnanjohtaja Minna Sirnö
Hallintotieteiden maisteri Marja Tiura

Espoon kaupungin nimeämät (2)

Musiikinopettaja Monica Björkman
Pastori Antero Laukkanen

Helsingin kaupungin nimeämät (2)

Professori Martti Häikiö, varapuheenjohtaja
Lehtori Sirkka-Liisa Vehviläinen

Kauniaisten kaupungin nimeämä (1)

Ohjelmajohtaja Martina Harms-Aalto

Vantaan kaupungin nimeämät (2)

Tiedottaja Kaarina Suonperä
Kunnallisneuvos Matti Virtanen

Hallintoneuvoston valitsemat (2)

Toimitusjohtaja Pekka Soini
Toimitusjohtaja Matti Vuoria

Henkilökunnan nimeämät (3)

Oopperalaulaja Mika Pohjonen
Päämusiikkijärjestäjä Antti Pesonen
Oopperalaulaja Eija-Riitta Aakio

Hallintoneuvoston sihteeri (ei jäsen)

Lakimies Anita Prusila

Varajäsen

Johtaja Rauno Anttila
Asiamies Hannu Heikkilä
Valtiotieteiden tohtori Kimmo Kiljunen
Toimittaja Heli Järvinen
Kansanedustaja Christina Gestrin
Rikoskomisario Oiva Kaltiokumpu
Kirjailija Claes Andersson
Kansanedustaja Ben Zyskowicz

Insinööri Fred Granberg
Kaupunginvaltuutettu Terttu Savola

Rahoituspäällikkö Jan D. Oker-Blom
Toiminnanjohtaja Vertti Kiukas

Kauppätieteiden tohtori Marianne Kivelä

Eläkeläinen Antti Pyylampi
Lastentarhanopettaja Sini Alén

Yhteiskuntasuhteiden ja kestävän kehityksen johtaja Anne Brunila
Toimitusjohtaja Petri Niemisvirta

Tarpeistosuunnittelija Pipsa Keski-Hakuni
Lavastamon apulaisosastopäällikkö Markku Salo
Tiedottaja Heli Rislakki

*Takarivissä
Raija-Sinikka Rantala (vpj.),
Tapani Mäkinen, Tuuli Kousa,
Leif Jakobsson, Lasse Arvela.
Eturivissä
Pentti Kivinen,
Sirikka Hämäläinen-Lindfors (pj.),
Esa Ruuttunen,
Hanna-Leena Hemming.*

Kokoonpano hallintoneuvoston varsinaisesta kokouksesta 2010 varsinaiseen kokoukseen 2013

Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämät (5)

Kauppatieteiden tohtori Sirkka Hämäläinen-Lindfors, puheenjohtaja
Teatteriohjaaja Raija-Sinikka Rantala, varapuheenjohtaja
Ylijohtaja Lasse Arvela
Johtaja Leif Jakobsson
Oopperalaulaja Esa Ruuttunen

Espoon kaupungin nimeämä (1)

Yritysjohdon konsultti Hanna-Leena Hemming

Helsingin kaupungin nimeämät (2)

Oikeustieteen lisensiaatti Pentti Kivinen
Johtaja Tuuli Kousa

Vantaan kaupungin nimeämä (1)

Kansanedustaja Tapani Mäkinen

Lisäksi henkilöstön edustajat

(3; läsnäolo- ja puheoikeus)

Näytäntöyöntekijä Panu Sirkä (28.11.2012 asti)
Näytäntöyöntekijä Kalle Rannikko (29.11.2012 lukien)
Orkesterimuusikko Patrik Stenström
Balettitanssija Jouka Valkama

Hallituksen esittelijä

Pääjohtaja Päivi Kärkkäinen

Hallituksen sihteeri

Lakimies Anita Prusila

TILINTARKASTAJAT

kalenterivuosi 2010–2012

Opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämät (2)

21.3.2012 asti

Valvontatilintarkastaja KTM Pekka Pajamo (KHT),
varalla KTM Jari Härmälä (KHT)
Tilintarkastaja KTM Heidi Vierros (KHT)

22.3.2012 lukien

Valvontatilintarkastaja KTM Jari Härmälä (KHT),
varalla KTM Lasse Holopainen (KHT)
Tilintarkastaja KTM Heidi Vierros (KHT),
varalla KTM Kirsi Jantunen (KHT)

Kauniaisten kaupungin nimeämä (1)

Tilintarkastaja Joakim Rehn (KHT)

Helsingin kaupungin nimeämä (1)

Varatilintarkastaja Timo Tuokko (KHT)

SUOMEN KANSALLISOOPPERAN SÄÄTIÖ

KANSALLISOOPPERAN JOHTAJAT

Pääjohtaja
Päivi Kärkkäinen

Oopperan taiteellinen johtaja
Mikko Franck

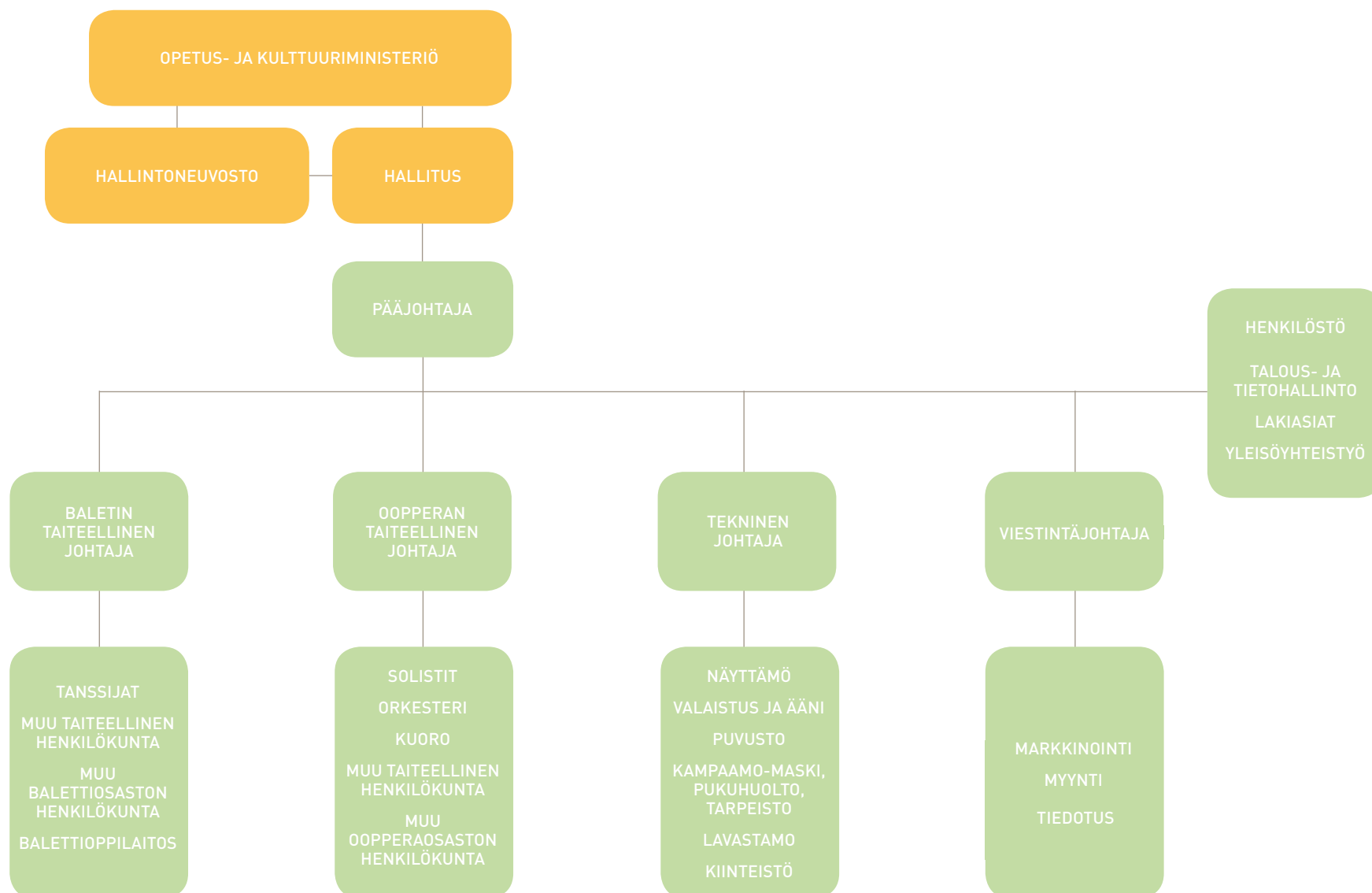
Baletin taiteellinen johtaja
Kenneth Greve

Tekninen johtaja
Timo Tuovila, pääjohtajan
määrätty sijainen 31.3.2012 asti

Viestintäjohtaja
Annukka Klinge 1.10.2012 lukien

*Päivi Kärkkäinen,
Annukka Klinge,
Kenneth Greve,
Mikko Franck,
Timo Tuovila*

VUOSI 2012 PÄHKINÄNKUORESSA

ESITYKSET

431 esitystä
24 paikkakunnalla toimintaa
68 esitystä oopperatalon ulkopuolella

283 maksullista esitystä, joista
113 oopperaesitystä
84 balettiesitystä
70 esitystä lapsille ja nuorille
5 konserttia
11 Balettioppilaitoksen esitystä

148 maksutonta esitystä (mm. kenraaliharjoitukset)
48 maksutonta teosesittelyä ja taiteilijatapaamista

TUOTANNOT

16 oopperatuotantoa, joista
5 oopperaensi-iltaa
9 balettituotantoa, joista
4 balettiensi-iltaa

YLEISÖYHTEISTYÖ

20 vuotta yleisöyhteistyötä
1 030 1.-2.-luokkalaista poikaa Balettienergiaa pojille! -hankkeessa
200 viittomakielistä asiakasta viittomakielelle tulkatuissa oopperaesityksissä
600 kuulijaa ja katsojaa hoitolaitoskonserteissa ja -esityksissä
85 hoiva-alan ammattilaista Laululla ja liikkeellä läsnä -työpajoissa
8 asunnotonta ja päihdekuntoutujaa Selviytyjät-musiikkityöpajoissa

KATSOJAT

80 % maksullisten esitysten täyttöaste
260 654 katsojaa maksullisissa ja maksuttomissa esityksissä
278 300 kävijää Oopperan tilaisuuksissa yhteensä
142 000 katsojaa Baletin juhlagalaan televisioinnilla
13 200 katsojaa Baletin kesäkiertueella
4 000 ruotsinkielistä koululaista Till baletten! -hankkeen esityksissä
2 471 katsojaa Tanssimatsin Pohjois-Suomen kiertueella
2 008 juttua tiedotusvälineissä
18 500 fania Oopperan Facebook-sivuilla

HENKILÖSTÖ

529 kuukausipalkkaista työntekijää
27 eri kansallisuutta
914 tunti- ja suoritepalkkaista työntekijää eri tehtävissä

TALOUS

53,0 M€ toiminnan kokonaiskulut
43,0 M€ henkilöstökulut
11,1 M€ toiminnan tuotot, joista
8,1 M€ näytäntötuottoja
44,7 M€ avustukset yhteensä, joista
38,3 M€ valtion yleisavustus veikkausvoittovaroista

Nuorten musiikkiteatteriryhmä Par(r)asvaloissa

OOPPERA

Don Carlos

Georg Friedrich Händel

JULIUS CAESAR

Ensi-ilta 20.1.2012

Musiikkinjohto Howard Arman

Ohjaus Ville Saukkonen

Valaistus Patrick Woodroffe

Puvut ja tarpeisto Kalle Kuusela

Rooleissa mm. Franco Fagioli/Owen

Willetts, Claire Meghnagi/Christina

Raphaëlle Haldane

Helsingin Barokkiorkesteri

Claude Debussy

PELLÉAS JA MÉLISANDE

Ensi-ilta 23.3.2012

Musiikkinjohto Mikko Franck/

Kurt Kopecky

Ohjaus, lavastus ja valaistus Marco

Arturo Marelli

Puvut Dagmar Niefind

Rooleissa mm. Topi Lehtipuu, François

Le Roux, Angelika Kirchschrager

Jüri Reinvere

PUHDISTUS

Kantaesitys 20.4.2012

Musiikkinjohto Paul Mägi

Ohjaus Tiina Ruomala

Lavastus Teppo Järvinen

Puvut Marjaana Mutanen

Valaistus Timo Alhanen

Koreografia Osku Heiskanen

Rooleissa mm. Helena Juntunen/Tove

Åman, Johanna Rusanen-Kartano/Heli

Veskus, Niina Keitel/Melis Jaatinen

Leoš Janáček

TAPAUŠ MAKROPULOS

Ensi-ilta 31.8.2012

Musiikkinjohto Mikko Franck

Ohjaus Olivier Tambosi

Lavastus ja puvut Frank Philipp

Schlössmann

Valaistus Duane Schuler

Rooleissa mm. Karita Mattila, Jürgen

Müller, Jaakko Kortekangas

Yhteistuotanto San Franciscon oopperan

kanssa

Giuseppe Verdi

DON CARLOS

Ensi-ilta 19.10.2012

Musiikkinjohto Pietro Rizzo

Ohjaus Manfred Schweigkofler

Lavastus Walter Schütze

Puvut Heidi Wikar

Valaistus Olli-Pekka Koivunen

Koreografi Lotta Kuusisto

Rooleissa mm. Mika Kares/Jyrki Korho-

nen, Judith Howarth/Sandra Lopez, Mika

Pohjonen/Orlando Niz, Tommi Hakala/

Jaakko Kortekangas, Lilli Paasikivi/Päivi

Nisula

Yhteistuotanto Tšekin Kansallisoopperan

kanssa

Giacomo Puccini

LA RONDINE (2002)

Musiikkinjohto Pietro Rizzo,

Ohjaus Jussi Tapola

Rooleissa mm. Sirkka Lampimäki,

Hye-Youn Lee, Valter Borin,

Juha Riihimäki

Gioacchino Rossini

MATKA REIMSIIN (2003)

Jan Latham-Koenig, Dario Fo

Rooleissa mm. Hanna Rantala/Marjukka

Tepponen, Merja Mäkelä/Essi Luttinen,

Tiina Vahevaara, Ritva-Liisa Korhonen/

Reetta Haavisto, Aki Alamikkotervo,

Filippo Adami/Tuomas Katajala, Hannu

Forsberg, Noé Colín/Nicholas Söderlund,

Jaakko Kortekangas, Markus Nieminen/

Juha Eskelinen

Giacomo Puccini

LÄNNEN TYTTÖ (2001)

Alberto Hold-Garrido, Vilppu Kiljunen

Rooleissa mm. Irene Cerboncini, Dwayne

Croft, Mika Pohjonen/Kristian Benedikt,

Aki Alamikkotervo

Antonín Dvořák

RUSALKA (2009)

Tomas Hanus, Richard Jones

Rooleissa mm. Olga Romanko, Vladimir

Baykov, Avgust Amonov/Mika Pohjonen

Giuseppe Verdi

AIDA (2010)

Stefano Ranzani, Georg Rootering

Rooleissa mm. Claire Rutter, Lilli Paasi-

kivi/Tuija Knihtilä, Avgust Amonov/Mika

Pohjonen

W. A. Mozart

TAIKAHUILU (2006)

Marco Ozbič, Jussi Tapola

Rooleissa mm. Jussi Merikanto/Waltteri

Torikka, Tuomas Katajala/Niall Chorell,

Tove Åman/Hanna Rantala, Koit Soasepp/

Hannu Forsberg

Giacomo Puccini

TOSCA (1995)

Leif Segerstam, Siegwulf Turek

Rooleissa mm. Ingela Brimberg, Valter

Borin, Peter Sidhom

Giuseppe Verdi

RIGOLETTO (2008)

Mikko Franck/Kurt Kopecky,

Georg Rootering

Rooleissa mm. Mika Pohjonen/César

Gutiérrez, Paolo Gavanelli,

Hanna Rantala/Anna-Kristiina Kaappola

Giuseppe Verdi

NAAMIOHUVIT (2010)

Alberto Hold-Garrido, Vilppu Kiljunen

Rooleissa mm. Mikhail Agafonov/Avgust

Amonov, Claire Rutter, Tommi Hakala

Giuseppe Verdi

LA TRAVIATA (1988)

Frank Beermann, Giancarlo del Monaco

Rooleissa mm. Sipiwe McKenzie,

Fernando Portari

VIERAILUESITYKSET

Benjamin Britten

ALBERT HERRING (2010)

Oulun Kaupunginteatteri 20.–21.11.2012

Mikko Franck, Pertti Sveholm

Rooleissa mm. Simo Mäkinen, Johanna

Rusanen-Kartano, Sari Nordqvist,

Anna-Kristiina Kaappola, Risto Pulkamo,

Aki Alamikkotervo, Jyrki Korhonen,

Ville Rusanen, Niina Keitel

Marc Ribaud

COPPÉLIA

Ensi-ilta 24.2.2012

Musiikki Léo Delibes

Musiikinjohto Philippe Béran

Lavastus ja puvut Dirk Hofacker

Valaistus Jacques Chatelet

Rooleissa mm. Henrik Burman/Wilfried

Jacobs/Nicholas Ziegler/Jarkko Niininen,

Maria Baranova/Petia Ilieva/Barbora

Kohoutková (vier.)/Annabelle Hellinckx,

Jaakko Eerola/Frans Valkama/Michal

Krčmář/Frans Valkama

RANKANEN-ELO-SAARINEN

Ensi-ilta 11.5.2012

Musiikinjohto Mikko Franck

Mammu Rankanen

TAIVAASEEN JUURTUNUT PUU (2011)

Musiikki ja äänisuunnittelu

Harri Ahponen (äänite)

Visualisointi ja valaistus Olli-Pekka

Koivunen

Puvut Anna Pérez

Jorma Elo

DOUBLE EVIL

Musiikki Philip Glass, Vladimir Martynov

Puvut Holly Hynes

Valaistus James F. Ingalls

Tero Saarinen

MARIAGE

Musiikki Igor Stravinsky

Puvut Erika Turunen

Lavastus ja valaistus Mikki Kunttu

Rooleissa mm. Anna Sariola/Auri Ahola,

Johan Pakkanen/Eemu Äikiö

Laulusolistit Anna-Kristiina Kaappola,

Riikka Rantanen, Mika Pohjonen, Nicho-

las Söderlund

Helsingin filharmoninen kuoro

Marius Petipa, Ivan Liška

LE CORSAIRE – MERIROSVO

Ensi-ilta 21.9.2012

Musiikki Adolphe Adam, Léo Delibes,

Cesare Pugni, Riccardo Drigo,

Oldenburgin ruhtinas

Musiikinjohto Aivo Välja

Musiikkidramaturgia Maria Babanina

Lavastus ja puvut Roger Kirk

Valaistus Christian Kass

Rooleissa mm. Michal Krčmář/Samuli

Poutanen/Lukáš Slavický (vier.), Frans Val-

kama/Ilja Bolotov, Maria Baranova/Tiina

Myllymäki, Petia Ilieva/Edita Raušerová

Kenneth Greve

LUMIKUNINGATAR

Kantaesitys 23.11.2012

Musiikki Tuomas Kantelinen

Lavastus Erika Turunen, Mikki Kunttu

Puvut Erika Turunen

Valaistus Mikki Kunttu

Naamiointi Pekka Helynen

Dramaturginen neuvonantaja

Raija-Sinikka Rantala

Projisointikuvat Jan Yrlund, Mikko Linnavuori

Äänisuunnittelu Petri Peltovako

Rooleissa mm. Krista Kosonen (vier.)/

Minna Tervamäki (vier.), Salla Eerola/Eun-

Ji Ha/Linda Haakana, Tiina Myllymäki/

Mai Komori/Petia Ilieva, Samuli Poutanen/

Johan Pakkanen

Wayne Eagling, Toer van Schayk

PÄHKINÄNSÄRKIJÄ JA HIIRIKUNINGAS

(2002)

Musiikki Pjotr Tšaikovski, Musiikinjohto

Ollitapio Lehtinen

Rooleissa mm. Tiina Myllymäki, Jani Talo,

Nicol Edmonds, Jarkko Niininen, Evaldas

Bielinis

Patrice Bart

DON QUIJOTE (1995)

Ludvig Minkus, Aivo Välja

Rooleissa mm. Maria Baranova/Salla Ee-

rola, Jaakko Eerola/Michal Krčmář, Petia

Ilieva/Minna Tervamäki, Wilfried Jacobs/

Nicholas Ziegler, Linda Haakana, Antti

Keinänen/Frans Valkama

Natalia Makarova (Petipan mukaan)

BAJADEERI (1997)

Ludvig Minkus, Henrik Vagn Christensen

Rooleissa mm. Salla Eerola/Minna Terva-

mäki/Eun-Ji Ha/Maria Baranova, Jaakko

Eerola/Michal Krčmář/Nicholas Ziegler/

Kare Länsivuori, Maki Nakagawa/Barbo-

ra Kohoutková (vier.)/Petia Ilieva

John Cranko

ROMEO JA JULIA (1996)

Sergei Prokofjev, Benjamin Pope

Rooleissa mm. Maria Baranova/Tiina

Myllymäki, Michal Krčmář/Jani Talo,

Jaakko Eerola/Frans Valkama, Nikolas

Koskivirta/Ilja Bolotov, Wilfried Jacobs/

Samuli Poutanen, Teemu Tainio/Eemu

Äikiö

Sir Kenneth MacMillan

MANON (2011)

Jules Massenet, Martin Yates

Rooleissa mm. Tiina Myllymäki/Petia

Ilieva/Maria Baranova, Samuli Poutanen/

Sergei Upkin (vier.)/Friedemann Vogel

(vier.), Wilfried Jacobs/Frans Valkama,

Ophélie Rodighiero/Maki Nakagawa,

Henrik Burman/Aapo Siikala

KANSALLISBALETIN

90-VUOTISJUHLAGAALA

Päänäyttämö 27.1., 28.1.2012

Musiikinjohto Pietro Rizzo

BOSTONIN BALETIN VIERAILU

Päänäyttämö 8.9., 9.9.2012

POLYPHONIA

Koreografia Christopher Wheeldon

Musiikki György Ligeti

PLAN TO B

Koreografia, lavastus ja puvut Jorma Elo

Musiikki H.I.F. von Biber

TSUKIYO

Koreografia Helen Pickett

Musiikki Arvo Pärt

THE SECOND DETAIL

Koreografia, lavastus ja valaistus

William Forsythe

Musiikki Thom Willems

I LOVE NYKY – SUOMALAISEN NYKYTANSSIN FESTIVAALI

Alminsali 27.9., 29.9., 3.10., 5.10.2012

Karttunen Kollektiv: Keiju

(kor. Jyrki Karttunen)

Compañía Kaari Martin: Korppi ja kello

(kor. Kaari Martin)

Willman Dance Company: Snowblind

(kor. Marjaterä Willman)

Gruppen Fyra: Äiti (kor. Virpi Juntti)

Alpo Aaltokoski Company: Together

(kor. Alpo Aaltokoski)

Arja Raatikainen & co: Numen

(osa, kor. Arja Raatikainen)

Pori Dance Company: Saarrettu huone

(kor. Jouka Valkama)

BALETIN WORKSHOP

Alminsali 12.10., 15.10.2012

Jani Talo, Terhi Räsänen: Fallen

Sergi Nicolau Castellanos: Stabat Mater

Emrehan Tanis: Nefes

Stanislav Beljajevski: Je suis malade

Auri Ahola: Buttery Tempo Mental Weather

Anandah Kononen: La banda sonora

Aapo Siikala: Dinner for My Sailor

DANCE WITH DANCERS

Klubitapahtuma, Alminsali 20.10.2012

TANSSIKOULUJEN NYKYTANSSIPALETTI

Suomalaisten tanssikoulujen nykytanssikavalkadi
Alminsali 17.11.2012

VIERAILUESITYKSET

SAMPO PANKKI ESITTÄÄ: KANSALLISBALETTI SENAATINTORILLA

Senaatintori, Helsinki 25.5.2012

SAMPO PANKKI ESITTÄÄ: KANSALLISBALETIN KESÄKIERTUE

3.6.2012 Tampere

5.6.2012 Turku

6.6.2012 Vaasa

11.6.2012 Lahti (2 esitystä)

12.6.2012 Oulu

13.6.2012 Jyväskylä

14.6.2012 Kuopio

KANSALLISBALETIN TÄHTIHETKIÄ

Martinus-sali, Vantaa 29.9.2012

TÄYDENKUUN TANSSI -FESTIVAALI

Pyhäjärvi 22.7.2012

Mammu Rankanen: Taivaaseen juurtunut puu

BALETTIOPPILAITOS

BALETTIOPPILAITOKSEN KEVÄTJUHLA

Aleksanterin teatteri 31.3.–1.4.2012

Balettihelmiä vuosikymmenten varrelta

BALETTIOPPILAITOS ESITTÄÄ

Alminsali 22.–26.5.2012

Marius Petipa: Prinsessa Ruusunen, 3. näytös

Nina Hyvärinen: Scream of Silence (ke.)

Jorma Uotinen: Black Water, 1. osa

BALETTIOPPILAITOKSEN JOULUJUHLA

Alminsali 12.–14.12.2012

Le Corsaire: Maria Baranova, Michal Krčmář

Fotosoppa: Tuukka Piitulainen, Charlotte Schauman

KONSERTIT

SINUN VALINTASI!

Päänäyttämö 8.2.2012
Kansallisoopperan orkesteri ja solisteja,
joht. Mikko Franck

PAULA & MIKKO

Päänäyttämö 10.2.2012
Paula Koivuniemi ja Kansallisoopperan
orkesteri, joht. Mikko Franck

NAISKUOROMUSIIKIN HELMIÄ

Päälämpio 18.2.2012
Kansallisoopperan kuoro, joht.
Marco Ozbič

OPERA BIG BANDIN VAPPUKONSERTTI

Päälämpio 30.4.2012
joht. ja solisti Antti Sarpila

MUSIIKKIA LÄMPIÖSSÄ

Päälämpio, 13 konserttia

VIERAILUT

NAISKUOROMUSIIKIN HELMIÄ

Kallion kirkko 17.2.2012
Kansallisoopperan kuoro, joht. Marco
Ozbič

ORKESTERISOTA (TURUN MUSIIKKIJUHLAT)

Logomo, Turku 10.8.2012
Suomen Kansallisoopperan orkesteri,
Tukholman Kuninkaallisen oopperan
orkesteri, joht. Mikko Franck

KANSALLISOOPPERAN TÄHTISOLISTIT SELLOSALISSA

Sellosali, Espoo 20.9.2012

ESITYKSET LAPSILLE JA NUORILLE

Minna Tervämäki TANSSIMATSIT

Tanssiteos yläkouluikäisille ja lukiolaisille
Kantaesitys 4.5.2012 Alminsalissa
Esitykset myös Inarissa, Kittilässä,
Kolarissa, Oulaisissa, Pellossa, Raahessa,
Sodankylässä, Torniossa, Vantaalla ja
Ylivieskassa

Sara Saviola FOTOSOPPA

Tanssiteos 6–9-vuotiaille
Kantaesitys 12.12.2012
Oopperan parvilämpioissä

Thomas Rydberg NIMENI ON SORMIRADIO (2010)

Tanssiseikkailu yli 4-vuotiaille
Esitykset Oopperan parvilämpioissä
sekä Loviisassa ja Vantaalla

KADOSKISSA (2010)

Lastenooppera 4–8-vuotiaille
Esitykset Oopperan parvilämpioissä sekä
Espoossa ja Vantaalla

Atso Almila AURINGONKUKAT (2009)

Ohjaus Jukka Rantanen
Koululaisooppera, esiintyjinä 5.–6.-luokka-
laiset ammattimuusikoiden kanssa
Esitykset Lempäälässä ja Viitasaarella

LASTEN TAIDETUOKIOT

Oopperan ja baletin maailmaan
tutustuttavat työpajat 5–6-vuotiaille
Läpi vuoden Oopperan parvilämpioissä

PARIRIASVALOISSA ESITTÄÄ: SALAMATKUSTAJA

12–16-vuotiaiden musiikkiteatteriryhmän
itse valmistama esitys
Ensi-ilta 11.5.2012 Alminsalissa

*”Aluksi olin tylsistynyt
oopperaan tulosta
mutta kun näin sen
olin että voisin tulla
uudelleen, en tiedä
miksi tykkäsin siitä
se oli huvittava hauska”*

Koululaisen palaute
Tanssimatsi-esityksestä

KadosKissan yleisöä

*Kansallisbaletin tanssijat
Marimekon muotinäytöksessä*

Etukannen kuva Lumikuningatar: Tiina Myllymäki ja Balettioppilaitoksen oppitaita

Takakannen kuva Pelléas ja Mélisande: Topi Lehtipuu, Angelika Kirchschrager

Suomen Kansallisooppera
Helsinginkatu 58, PL 176
00251 Helsinki
p. (09) 4030 21

www.ooppera.fi
etunimi.sukunimi@opera.fi

Lipunmyynti p. (09) 4030 2211
Myyntipalvelu p. (09) 4030 2210, liput@opera.fi
• Ryhmät, yritykset, kausikortit, kiertokäynnit
Lippupiste p. 0600 900 900 (1,98 €/min + pvm),
www.lippu.fi

Tiedotus p. (09) 4030 2323, press@opera.fi

Toimitus Heli Rislakki, Heidi Almi
Kuvat Stefan Bremer, Mirka Kleemola,
Heikki Tuuli, Sakari Viika, Marimekko Oyj
Ulkoasu Mainostoimisto Faros Oy
Svensk text Notaatio Oy
Paino Premedia Helsinki, 2013

Suomen Kansallisoopperan toimintaa tukevat
opetus- ja kulttuuriministeriö sekä
Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit.

Pääyhteistyöyritykset

VARMA

HELSINGIN SANOMAT

Yhteistyöyritykset

Senaatti

DAGMAR*

Clear Channel

Suomen Kansallisooppera on Opera Europa -järjestön jäsen.

OOPPERA
SUOMEN KANSALLISOOPPERA

